

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE IZEGEMSESTRAAT 430-432 TE KORTRIJK- KURNE (PROV. WEST-VLAANDEREN)

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 1508

Rapport opgemaakt door: Maarten Praet

Derbystraat 51
9051 Gent

april 2021

Dossiernr. 30279.R.01 v3 (intern)

Projectcode: 2021B392 (bureaustudie)
2021B312 (LBO)

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Izegemsestraat 430-432 te Kortrijk-Kuurne (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs

Maarten Praet

Projectnummer

- 30279 (intern)
- 2021B392 & 2021B312 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en datum

Gent, februari 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1508

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	26/02/2021	Interne draft
v1	26/02/2021	Externe draft
v2	26/02/2021	Definitieve versie
v3	08/04/2021	Versie na weigering

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Maarten Praet
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1	Verslag van resultaten.....	8
1	Inleiding.....	8
1.1	Thesaurus	8
1.2	Administratieve gegevens	8
1.3	Doel van het onderzoek	8
1.4	Aanleiding van het onderzoek.....	9
1.5	Afbakening onderzoeksgebied	9
1.6	Onderzoeksstrategie	10
2	Aard van de bedreiging	11
2.1	Huidige situatie	11
2.2	Toekomstige situatie	19
3	Assessmentrapport: landschappelijke analyse	21
3.1	Topografische situering.....	21
3.2	Bodemkundige situering	23
4	Assessmentrapport: archeologische voorkennis	28
4.1	Historische situering.....	29
4.2	Centrale archeologische inventaris (CAI)	31
4.3	Bekrachtigde archeologienota's.....	34
4.4	Cartografische bronnen	35
4.5	Recente landschapsveranderingen	39
5	Besluit.....	45
5.1	Interpretatie en datering.....	45
5.2	Samenvatting en potentieel tot kennisvermeerdering.....	45
6	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	48
7	Bibliografie	48

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Orthofoto (2019) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	9
Figuur 2: GRB met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	10
Figuur 3: Foto van het noordwestelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 1) (ABO nv 2021)	11
Figuur 4: Foto van het westelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 2) (ABO nv 2021)	12
Figuur 5: Foto van de zuidelijke strook van het studiegebied (ter hoogte van boringen 3, 4 en 5)	12
Figuur 6: Foto's van het centrale (verharde) deel van het studiegebied (ABO nv 2021)	13
Figuur 7: Foto's van het noordoostelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 6) (ABO nv 2021)	14
Figuur 8: Orthofoto (2019) met aanduiding van de uitgevoerde controleboringen (Geopunt 2021)	15
Figuur 9: Foto's van de controleboringen die gestaakt werden op een ondoordringbare puinlaag (ABO nv 2021).....	16
Figuur 10: Boorprofielen van de controleboringen (ABO nv 2021)	17
Figuur 11: Foto van controleboring 4 (B4) (ABO nv 2021)	18
Figuur 12: Ontworpen toestand met aanduiding van het studiegebied (Initiatiefnemer 2019)	19
Figuur 13: Ontgravingsplan van de geplande werkzaamheden (Initiatiefnemer 2021)	20
Figuur 14: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021).....	21
Figuur 15: DTM (1m) en hillshade met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	22
Figuur 16: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	23
Figuur 17: Quartairgeologische sequentie (type 3) ter hoogte van het studiegebied (type 3) (Geopunt 2021).....	25
Figuur 18: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	26
Figuur 19: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)	27
Figuur 20: Alle CAI-meldingen binnen een straal van 1.000m weergegeven op een DTM (1m) (Centraal Archeologische Inventaris 2019; Geopunt 2021).....	31
Figuur 21: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)	35
Figuur 22: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)	36
Figuur 23: Vandermaelenkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021) ...	37
Figuur 24: Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)	38
Figuur 25: Luchtfoto 1971, panchromatisch met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)	39
Figuur 26: Orthofotomozaïek (1990) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021).....	40
Figuur 27: Orthofotomozaïek (2000-2003) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)	41
Figuur 28: Orthofotomozaïek (2005-2007) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)	41
Figuur 29: Orthofotomozaïek (2008-2011) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)	42
Figuur 30: Orthofotomozaïek (2012) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021).....	42
Figuur 31: Orthofotomozaïek (2013) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021).....	43
Figuur 32: Orthofotomozaïek (2017) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021).....	43
Figuur 33: Orthofotomozaïek (2019) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021).....	44

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Tabel met geraadpleegde bronnen	28
Tabel 2: Overzichtstabel CAI (Inventaris Onroerend Erfgoed 2021)	33
Tabel 3: Tabel met bekrachtigde archeologienota's in de omgeving van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018)	34

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Kortrijk, Kuurne, industrieterrein, controleboringen, late middeleeuwen

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2021B392
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
straat + nr.:	Izegemsestraat 430-432
- postcode :	8501
- fusiegemeente :	Kortrijk
- land :	België
- Lambertcoördinaten (EPSG:31370)	xMin/xMax: 71146 / 71365 yMin /yMax: 172540 / 172676
Kadaster	
Gemeente :	Kortrijk / Kuurne
- Afdeling :	8 / 8
- Sectie :	B / A
- Percelen :	510E; 511R / 390C; 391E

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in welke mate archeologisch relevante lagen bedreigd worden door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek; in situ bewaring of vrijgave van het terrein.

1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

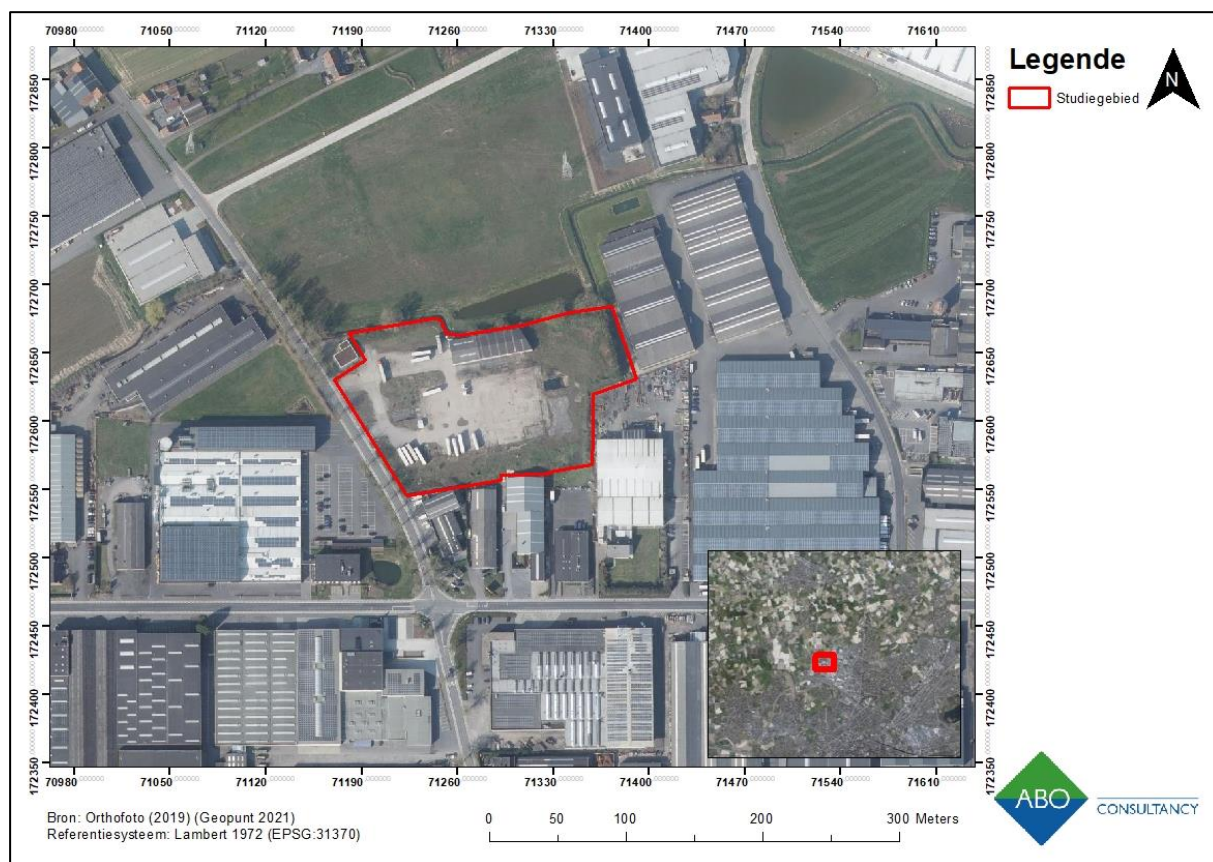
Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de oprichting van een bedrijfsgebouw met toebehoren aan de Izegemsestraat 430—432 te Kortrijk-Kuurne (prov. West-Vlaanderen).

Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de grens van 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem de grens van 1.000m² (ca. 20.661m²) overschrijdt, buiten een archeologische zone, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een omgevingsaanvraag, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

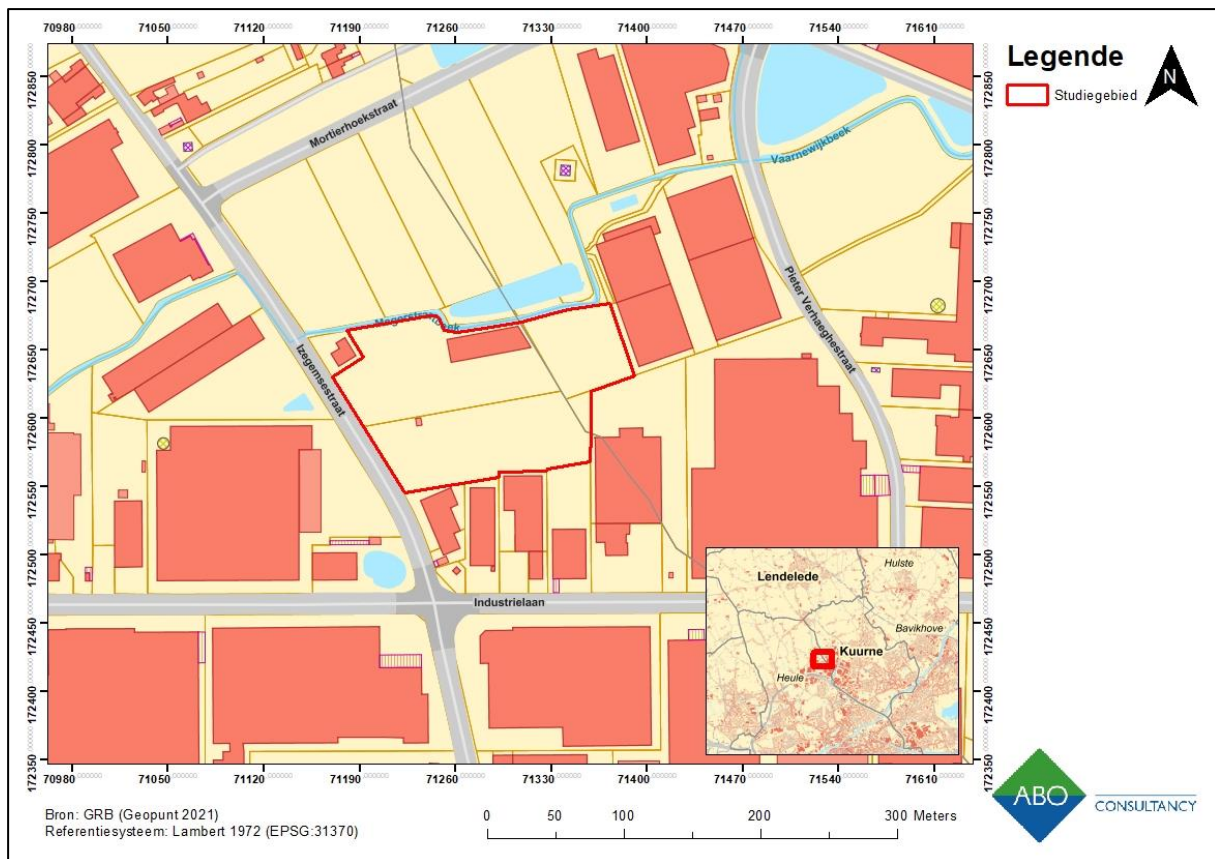
Er werd reeds een archeologienota opgesteld binnen het kader van een omgevingsvergunning binnen het huidige projectgebied (ID 2411). Echter, gezien de geplande werkzaamheden gewijzigd zijn werd een nieuwe archeologienota opgesteld binnen het kader van de nieuwe omgevingsvergunningaanvraag. De reeds opgestelde archeologienota kan geraadpleegd worden in hoofdstuk 4.3.

1.5 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

De afbakening van het onderzoeksgebied stemt overeen met de perceelgrenzen van de geplande werkzaamheden. Deze werkzaamheden zullen uitsluitend plaatsvinden op volgende percelen: 510E; 511R; 390C en 391E (Figuur 1- Figuur 2).

Figuur 1: Orthofoto (2019) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

Figuur 2: GRB met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hfst.3). Hiertoe werden zowel cartografische bronnen als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geven inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hfst.4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van deze werken te bepalen en een advies te formuleren.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

Alle plannen binnen dit hoofdstuk zullen in een bijlage worden toegevoegd voor een optimale leesbaarheid.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

In het noorden van het studiegebied staat er een oude loods. Delen van het terrein, waaronder een parking, zijn verhard met steenslag, KWS, beton of betonstraatstenen. Her en der liggen er op het terrein hopen aarde vermengd met stenen (Figuur 3 - Figuur 7). Aan de rand van het terrein zijn bermen opgetrokken (Figuur 3; Figuur 7). Verder bevindt zich er ook een loskade, een zone met gras en een groenzone met bomen en struiken op het terrein. Uit de controleboringen blijkt dat ook deze groenzones sterk geroerd zijn. Zo werden immers veel grind, baksteen- en puinresten aangeboord op deze locaties. Tot slot zijn er ook nog een aantal nutsvoorzieningen zoals kabels en leidingen op het terrein aanwezig. Een deel van de ondergrond is dan zeker ook geroerd. Verder moet er rekening mee worden gehouden dat het terrein in de afgelopen decennia vele afbraak- en bouwfasen heeft gekend met grondroerende werkzaamheden tot gevolg (zie hfst. 4.5).

Figuur 3: Foto van het noordwestelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 1) (ABO nv 2021)

Figuur 4: Foto van het westelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 2) (ABO nv 2021)

Figuur 5: Foto van de zuidelijke strook van het studiegebied (ter hoogte van boringen 3, 4 en 5)

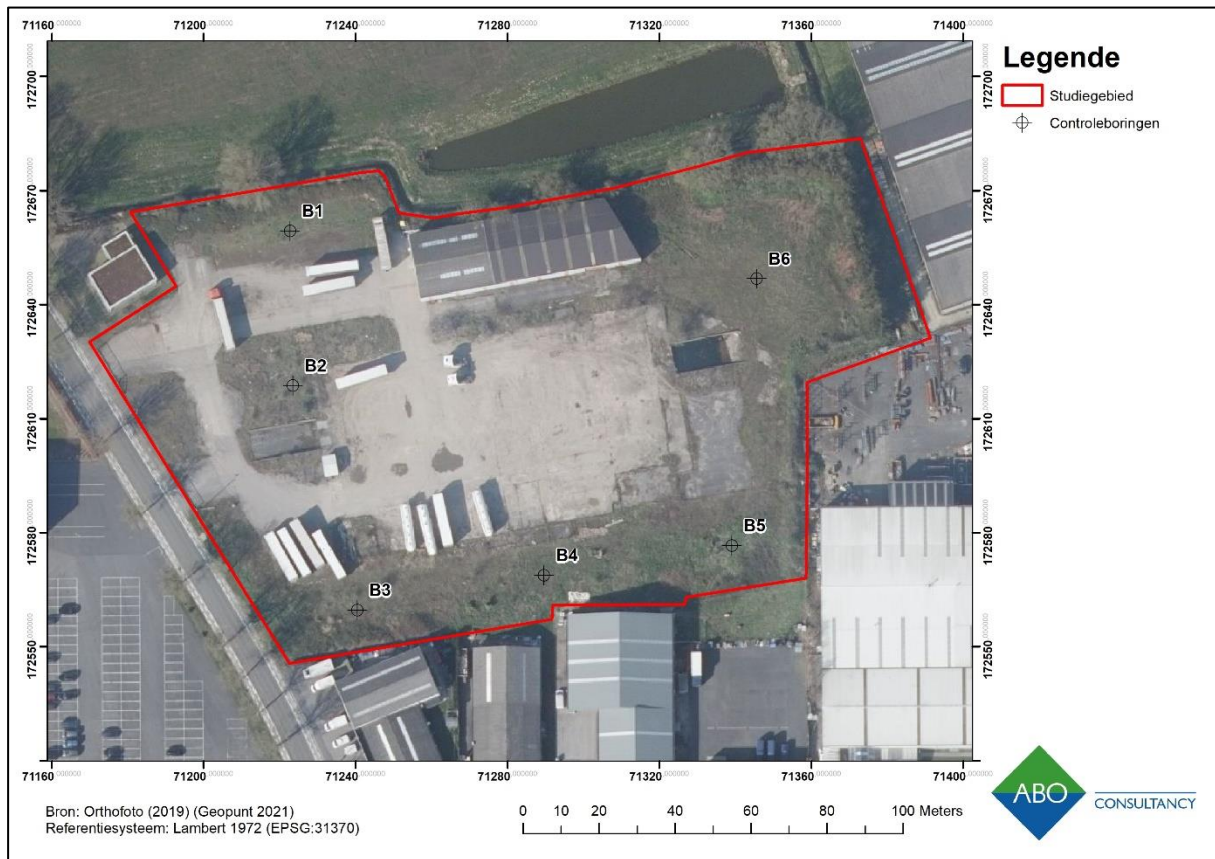
Figuur 6: Foto's van het centrale (verharde) deel van het studiegebied (ABO nv 2021)

Figuur 7: Foto's van het noordoostelijk deel van het studiegebied (ter hoogte van boring 6) (ABO nv 2021)

2.1.1.1 CONTROLEBORINGEN

Binnen het kader van de archeologienota werden op 18 februari 2021 een 6-tal controleboringen uitgevoerd. De boringen werden verspreid op het terrein geplaatst om zo een terreindekkend overzicht van de bodemopbouw te kunnen verkrijgen (Figuur 8).

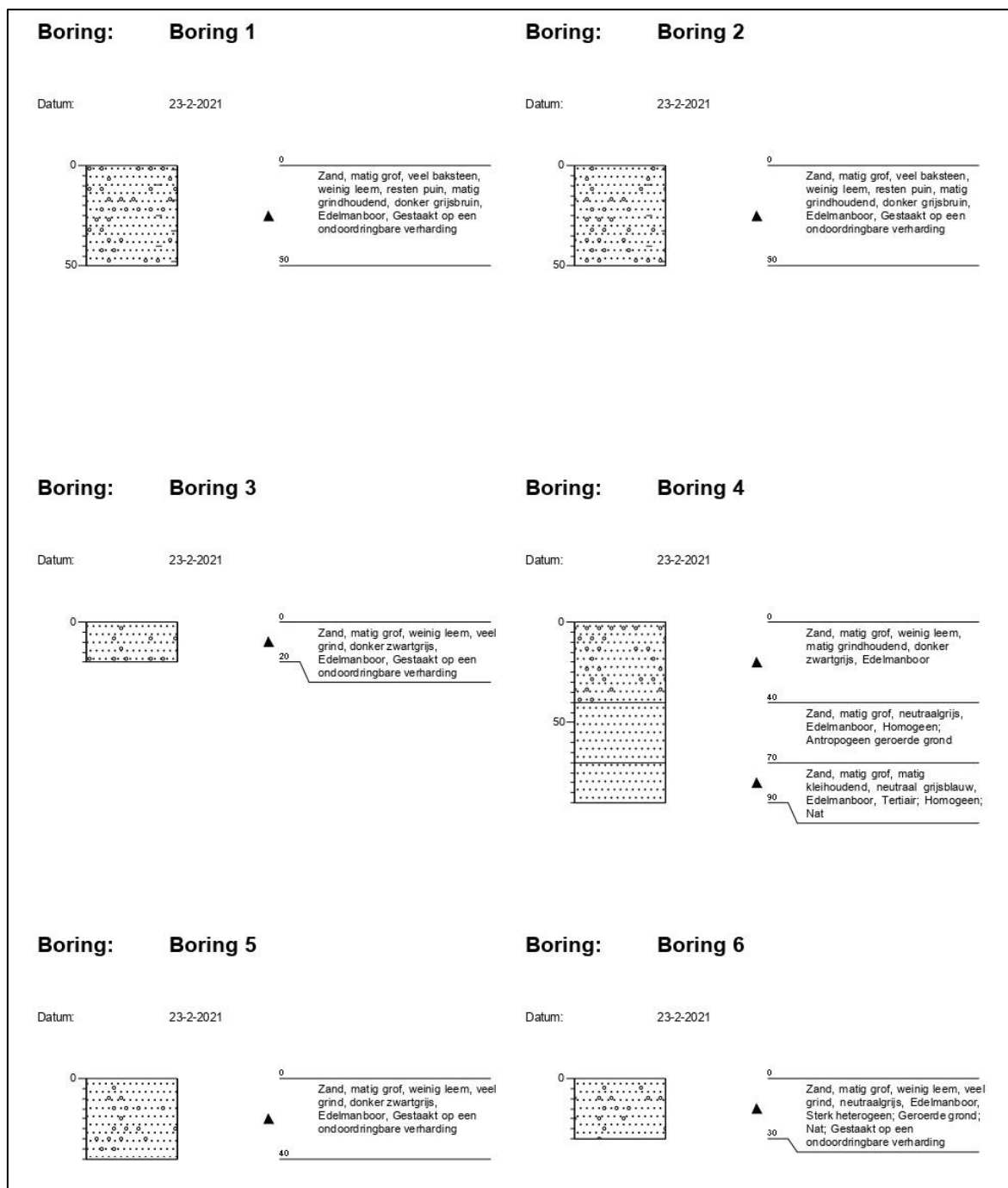

Figuur 8: Orthofoto (2019) met aanduiding van de uitgevoerde controleboringen (Geopunt 2021)

Bij het uitvoeren van de controleboringen bleek dat 5 van de 6 controleboringen gestaakt werden op variërende dieptes (20 à 50 cm-mv) vanwege het hoge puin-, baksteen- en grindgehalte (zgn. technosol) (boringen 1, 2, 3, 5 en 6) (Figuur 10). Dit duidt op een geroerde bodemopbouw ten gevolge van de vele bouwfasen in de afgelopen decennia (zie hfst. 4.5). Deze (gestaakte) boringen omschrijven een sterk gelijkaardige toplaag als boring 4 waarbij geboord kon worden tot de (ondiepe) Tertiaire sedimenten (zie verder).

Figuur 9: Foto's van de controleboringen die gestaakt werden op een ondoordringbare puinlaag (ABO nv 2021)

Figuur 10: Boorprofielen van de controleboringen (ABO nv 2021)

Bij één boring (B4) werd de natuurlijke bodem bereikt en kon een volledige stratigrafische sequentie worden bekomen (Figuur 11). Hieruit blijkt dat de top van de bodem (0 tot 50cm-mv) een zwarte tot donkergrijze zandlaag betreft met een kleine leemfractie. Onder deze grindhoudende laag bevindt zich een neutraalgrijze homogene zandlaag (50 – 70cm-mv). Vermoedelijk gaat het om aangevoerd zand dat bij één van de nivelleringsfasen van het terrein werd gebruikt (zgn. technosol). Hieronder werden reeds Tertiaire sedimenten aangeboord. Het gaat om een kleihoudende zandlaag met een blauwgrijze kleur (70-90cm-mv). Bijgevolg werden geen Quartaire sedimenten aangeboord, noch werd een intacte bodemopbouw aangetroffen. De afwezigheid van archeologisch relevante lagen (vb. B-horizont) duidt op een intensieve versterking van de bodemopbouw waarbij geen archeologische resten meer aangetroffen kunnen worden.

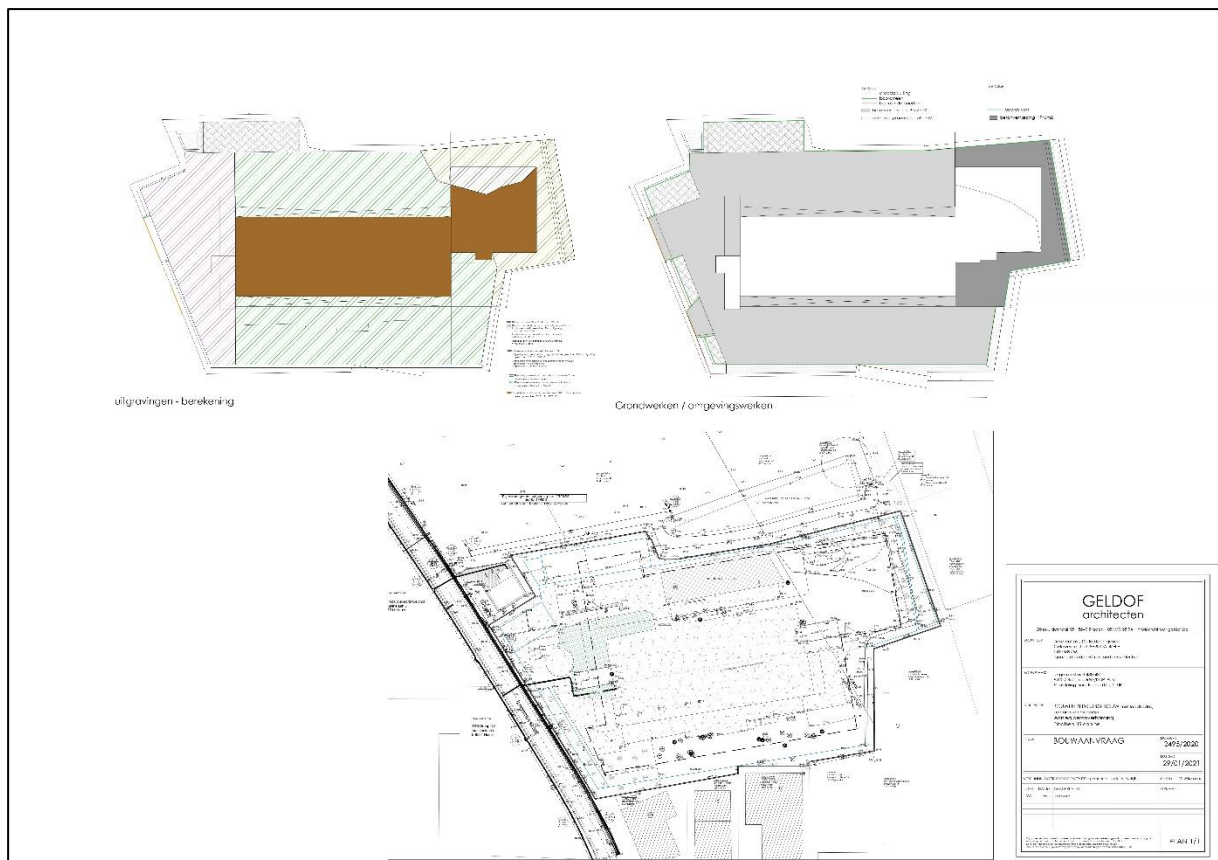
Figuur 11: Foto van controleboring 4 (B4) (ABO nv 2021)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

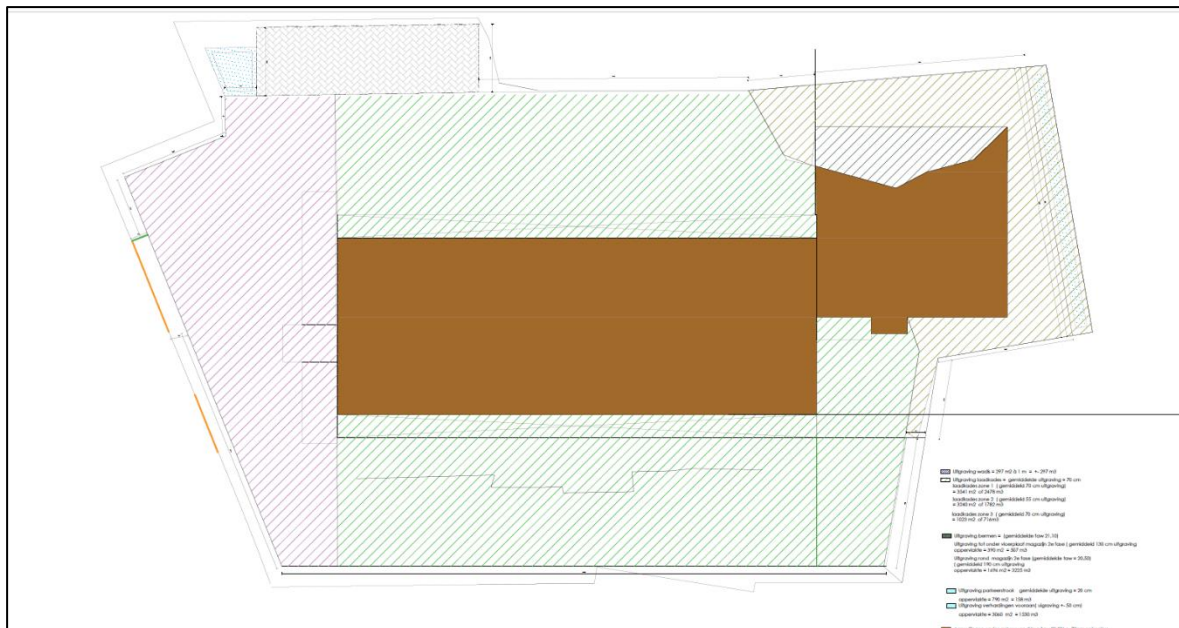
De geplande werkzaamheden omvatten het bouwen van een bedrijfsgebouw met laadkaders, kantoren en een magazijn. Daarnaast zal een bestaande loods gesloopt worden en zullen verhardingen worden aangelegd. Tot slot zal ook een hoogspanningscabine worden opgericht en zullen er wadi's worden aangelegd.

In het noordwesten van het terrein worden **wadi's** (297m²) voorzien waarvoor tot **1m-mv** zal worden gegraven. Het aanleggen van de **laadkades** (7.804m²) gaat gepaard met een bodemingreep tot **0,70m-mv** (Figuur 12-Figuur 13: arcering). Ter hoogte van de **parkeerstrook** (790m²) is een uitgraving tot **0,20m-mv** voorzien; voor de **verhardingen** aan de straatzijde is dit **0,50m-mv**).

Tot slot zullen er voor de oprichting van het bedrijfsgebouw en het magazijn **bermen uitgegraven** worden **onder de vloerplaat (1,30m-mv)** (390m²); **rondom het magazijn** betreft het een bodemingreep van **1,90m-mv** (1.696m²). Verder zal de grond **onder de gebouwen** aangevuld worden met ca. **0,70m ophoging** (5.527m²) (Figuur 12-Figuur 13: bruin).

Figuur 12: Ontworpen toestand met aanduiding van het studiegebied (Initiatiefnemer 2019)

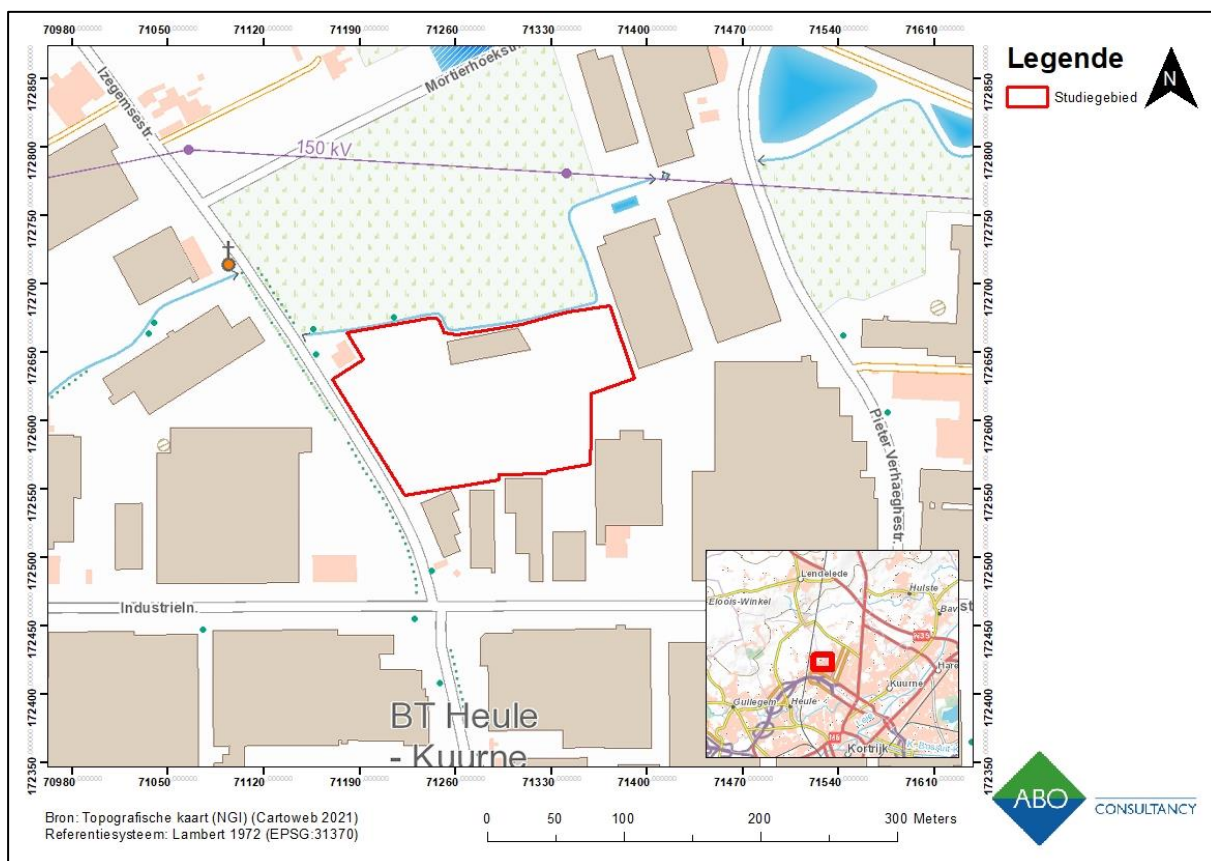
Figuur 13: Ontgravingsplan van de geplande werkzaamheden (Initiatiefnemer 2021)

3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Het studiegebied bevindt zich aan de Izegemsestraat 430-432 op de grens tussen Kortrijk en Kuurne, ten noordoosten van de historische kern van Heule en ten westen van Kuurne (Figuur 14). Heule wordt doorsneden door de Heulebeek, een sterk meanderende, onbevaarbare zijrivier van de Leie. Net ten noorden van het studiegebied stroomt de kleinere Magerstraatbeek.

Figuur 14: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

3.1.2 HOOGTEVERLOOP

Het studiegebied is gelegen in een licht golvend landschap (Figuur 15). Op macroschaal bevindt het terrein zich in een lager gelegen zone met meerdere waterlopen. Op microschaal is het terrein licht hoger gelegen dan het natuurlijke landschap. Wellicht is dit te wijten aan de antropogene ophoging van het terrein doorheen de jaren (zie hfst. 4.5). Op het Digitaal Terreinmodel zijn immers duidelijk antropogene reliëfverschillen waarneembaar die ook bij een terreinbezoek werden vastgesteld (zie hfst. 2.1).

Op basis van bovenstaande argumenten kan gesteld worden dat het terrein onderhevig is geweest aan antropogene reliëfwijzingen. Dit heeft potentieel negatieve gevolgen voor de bewaringstoestand van eventuele archeologisch relevante lagen.

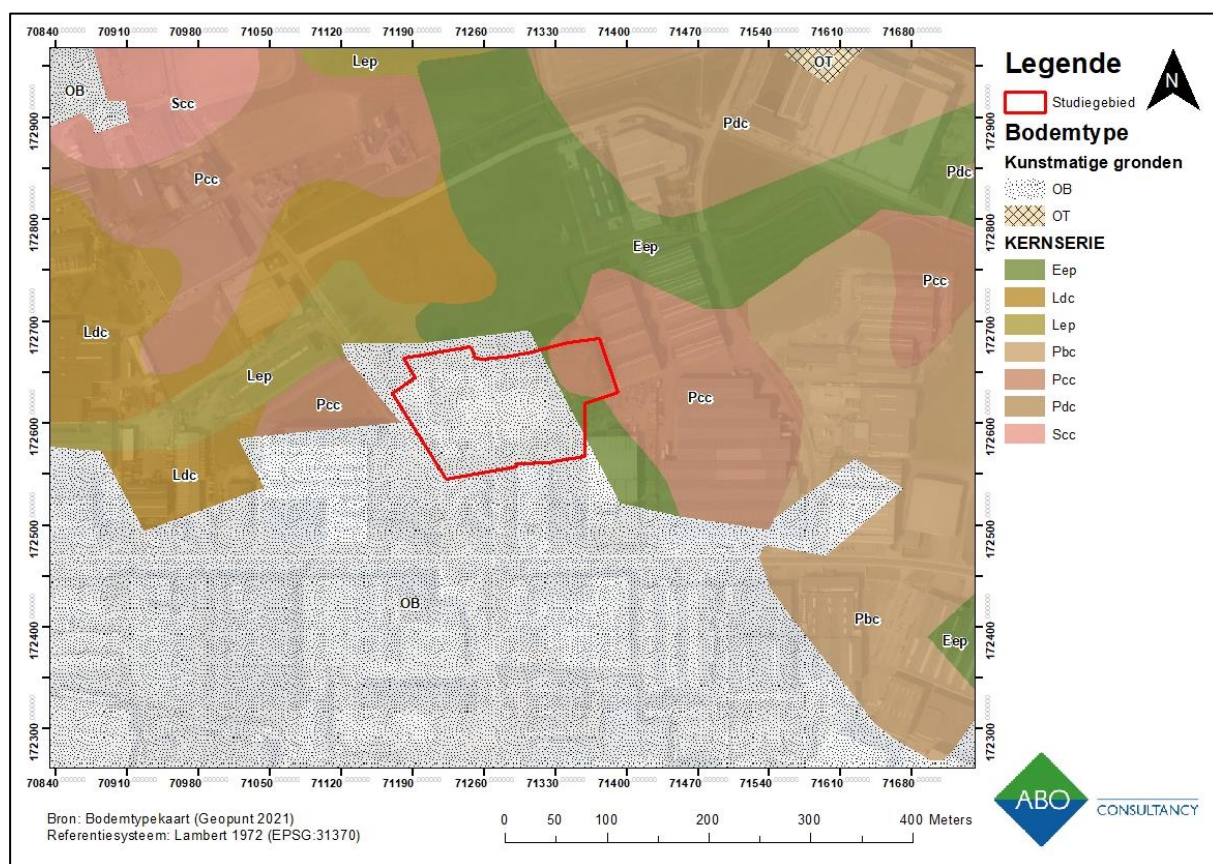
Figuur 15: DTM (1m) en hillshade met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAARTEN

Geografisch bevindt het studiegebied zich in Zandlemig Vlaanderen, met overwegend vrij vruchtbare en goed gedraineerde zandleem- en leembodems. Het reliëf van Heule is heuvelachtig in het noordwesten, zandig in het zuiden en een weinig kleiachtig in het noorden. De bodemgesteldheid in Kuurne varieert van kleilig tot nat zandlemig in de Leievallei en de smalle beekvalleien tot overwegend matig droog en zandlemig in de hoger gelegen gebieden. Lokaal zijn de bodemprofielen uitgesproken droog en lemig zandig.

Het studiegebied bevindt zich bijna volledig in de bebouwde zone (**OB**) duidend op de (recente) antropogene activiteiten die hier hebben plaatsgevonden (Figuur 16). De natuurlijke bodem binnen het studiegebied leunt wellicht goed aan bij de omringende **Eep**, **Pcc** bodemseries, die ten oosten, ten noorden, ten westen van het studiegebied bevinden.

Figuur 16: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

Bij de **Eep**-bodems (Van Ranst & Sys 2000) in de Zandleemstreek is de humeuze bovengrond donker grijsbruin en sterk humeus met veel roest. De blauwgrijze reductiehorizont begint vanaf de diepte van 100 cm. Deze gronden zijn veel te nat en soms tijdelijk overstroomd in de winter; goed vochthoudend in de zomer. Deze serie is geschikt voor weiland; zodevertrapping komt veel voor. Ze zijn ongeschikt voor akkerland en geschikt voor populieraanplant.

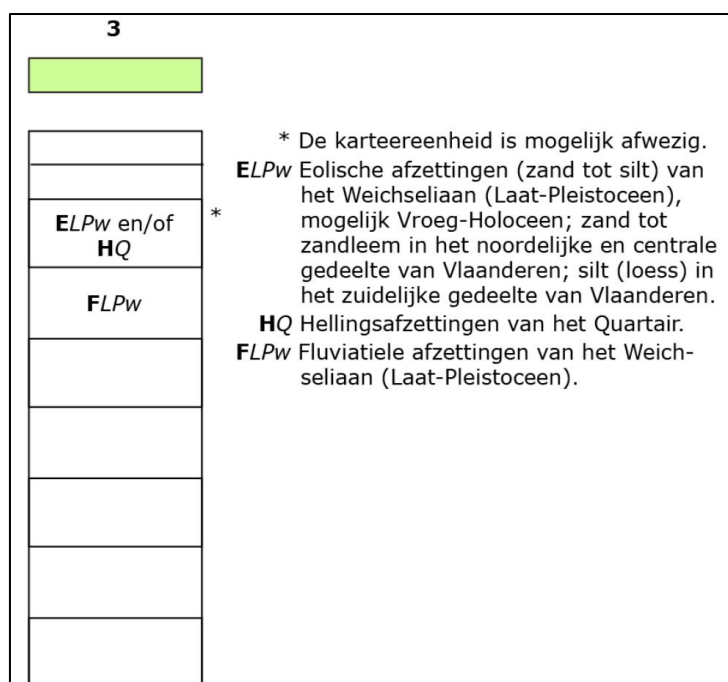
Bij de **Pcc**-bodemserie (Van Ranst & Sys 2000) in de Zandleemstreek is de bouwvoor grijsbruin, 25-30 cm dik en goed humeus, Bij de gedegradeerde eenheden met verbrokkelde textuur B, werd bij de in cultuurname een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap, waaronder een bruingele overgangshorizont, 20-30 cm dik, voorkomt.

De verbrokkelde textuur B (Van Ranst & Sys 2000) situeert zich tussen 50 en 80 cm. Bij het complex PcC vindt men naast profielen met verbrokkelde textuur B en ijzerconcreties (Prepodzolen ..c(h)) ook individuele waarnemingen van gronden met humus en/of ijzer B horizont (..f), soms Postpodzolen (..h). Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiaire onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Zoals alle matig droge licht zandleemgronden zijn deze bodems gemakkelijk te bewerken en weinig beperkt. De waterhuishouding is gunstig maar de bodems met klei of klei-zand substraat kunnen een lichte wateroverlast vertonen in de winter. De gronden zijn geschikt voor alle akkerlandteelten en voor weiland. Ze zijn zeer geschikt voor extensieve tuinbouw en fruitteelt.

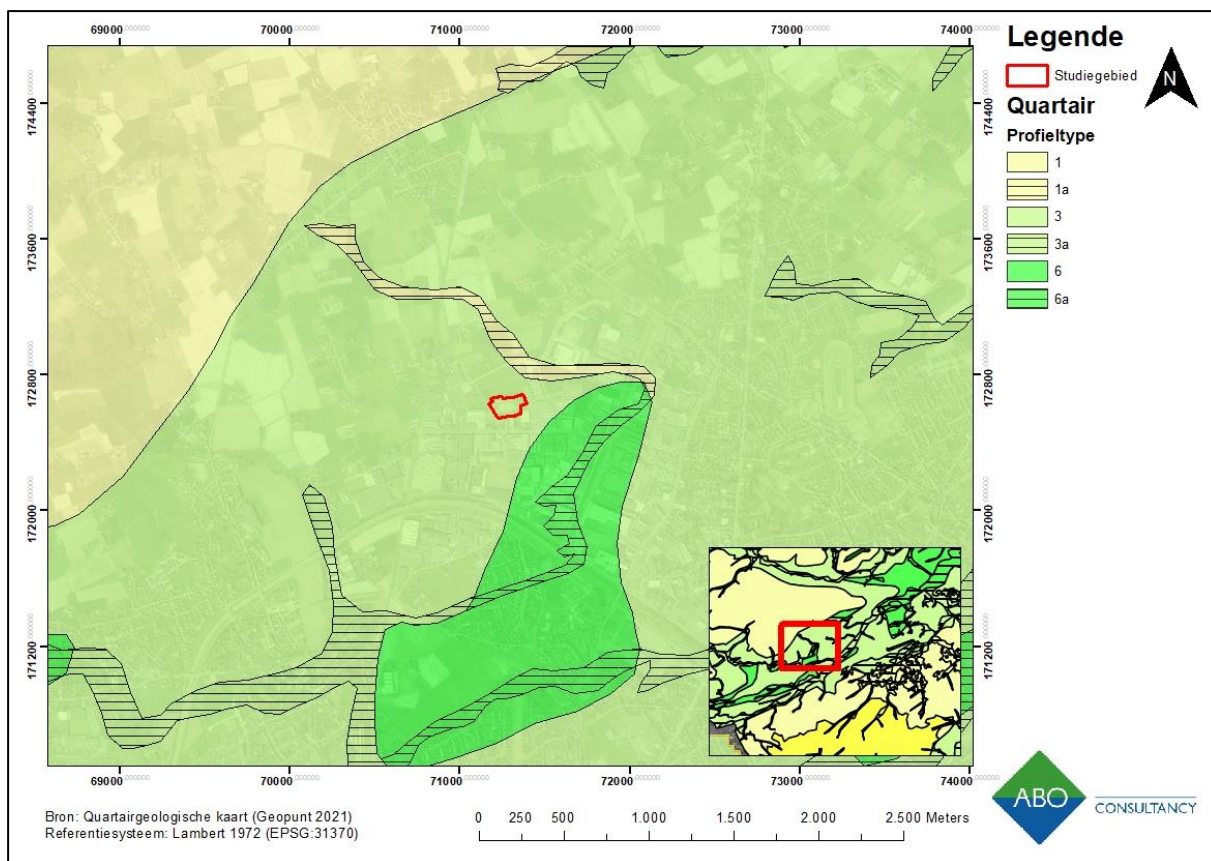
3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

Het landschap wordt gedomineerd door twee grote rivieren, namelijk de Leie en de Schelde. Opvallend is de brede vlakte langsheen de Leie en haar beken (Figuur 18). Zowel de vlakte van de Leie als de vlakte van de Schelde maken deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Naast beide vlaktes wordt het onderzoeksgebied gekenmerkt door een sterk gevarieerd landschap. Het meest in het oog springend is het sterk golvend gedeelte van het Vlaamse Ardennen (Bogemans 2007), gesitueerd in het zuidoosten, waar verschillende toppen boven de 100 m genoteerd worden. De hoogste toppen bestaan uit de Formatie van Diest die met zijn typische ijzerzandsteenbanken zeer resistent is gebleken tegen erosie allerhande.

Tijdens de beginfase van het Pleniglaciaal (Bogemans 2007) hebben de Leie en de Schelde een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de respectievelijke valleien werd ingenomen. Het getransporteerde en afgezette materiaal is evenwel beduidend fijner. Opvallend is het feit dat deze fluviatiele sedimenten in het onderzoeksgebied belangrijke leemafzettingen bevatten. Het Tardiglaciaal (Bogemans 2007) wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fazen na. Belangrijk is de hervatting van de fluviatiele activiteit met in de eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren nemen een meanderend patroon aan. In het dekzandgebied (Bogemans 2007) treden lokale verstuingen op. Hellingsprocessen worden in een latere fase van het Holocene opnieuw intens ingevolge de algemene ontbossingen ten behoeve van de landbouw.

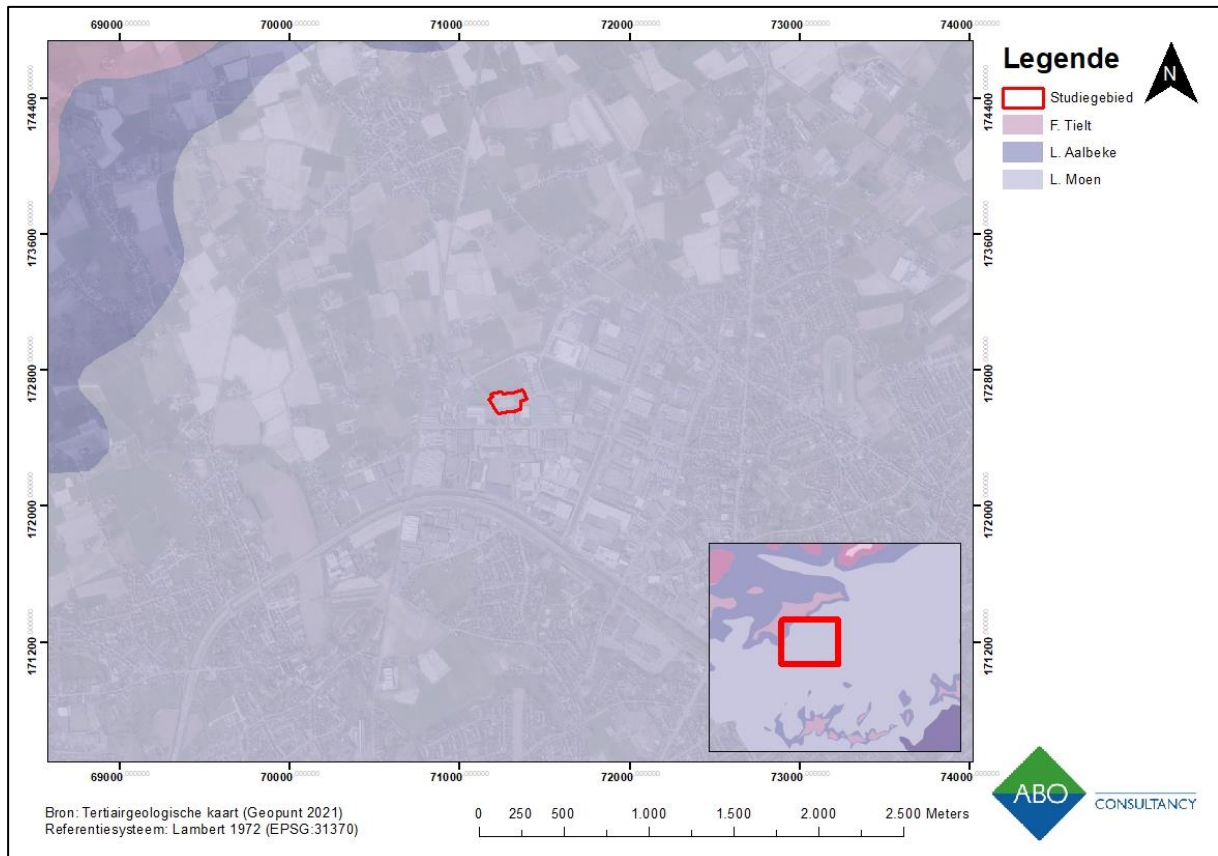
Figuur 17: Quartaargeologische sequentie (type 3) ter hoogte van het studiegebied (type 3) (Geopunt 2021)

Figuur 18: Gedigitaliseerde Quartaargeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

De Tertiaire sedimenten zijn gekarteerd als het Lid van Moen, dat deel uitmaakt van de Formatie van Kortrijk (Figuur 19). De sedimenten hebben een grijze kleur en een kleiige tot siltige textuur. Er kunnen kleilagen en *Nummulites planulatus* aangetroffen worden.

Figuur 19: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris Archeologische zone	Buiten archeologische zone
Landschapsatlas	Geen relict in de buurt (< 1km)
Inventaris bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.2
Beschermde monumenten	Niet relevant, cf. 4.3
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Niet relevant, cf. 4.4
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.4
Bekrachtigde archeologienota's	Relevant, cf. 4.5
Inventaris Historische stadskern	Buiten historische stadskern
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Buiten GGA
Wereldoorlog relict	Geen relict in de buurt (< 1 km)
Andere historisch/ archeologische relict	Geen relict in de buurt (< 1km)
Cartografische bronnen	
Ferrariskaart (ca. 1770-1778)	Relevant, cf. 4.7.1
Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)	Relevant, cf. 4.7.2
Vandermaelenkaart (1846- 1854)	Relevant, cf. 4.7.3
Popp kaarten (1842-1879)	Relevant, cf. 4.7.4
Orthofoto's (1971-2018)	Relevant, cf. 4.8

Tabel 1: Tabel met geraadpleegde bronnen

4.1 HISTORISCHE SITUERING

Onderstaande historische situering is gebaseerd op de Inventaris Onroerend Erfgoed (ID 14508: Heule).

De oudste nederzetting in de omgeving van Heule dateert waarschijnlijk uit het neolithicum. Tijdens de Romeinse periode werd het grondgebied van Heile doorkruist door een aantal wegen waaronder: de Ieperseweg (Moorsele – Ieper – Cassel), de weg van Kortrijk naar Izegem, de weg van Kortrijk naar Roeselare, de Beiaardstraat, en de Mellestraat. Waarschijnlijk was er ook een Gallo-Romeinse nederzetting aanwezig op het grondgebied, hetgeen wordt aangegeven door verschillende Romeinse vondsten in de directe omgeving. Vanaf de Romeinse periode was de ruime regio rondom Kortrijk vrij intensief bewoond. Kortrijk zelf is ontstaan aan beide oevers van de rivier de Leie en vormt het kruispunt van drie wegen die vermoedelijk terug gaan tot Romeinse wegen: Bavay-Doornik-Torhout-Oudenburg, Rijsel-Cassel-Velzeke-Elewijt-Tongeren, en Estaires-Wervik-Harelbeke-Gent. De stad zelf is terug te leiden tot een Romeinse Vicus. In de late Keizertijd was er vermoedelijk ook een garnizoen gevestigd maar sporen van een castellum ontbreken tot nog toe. De naam Cortoriacum duidt op vanaf de 4de – 5de eeuw maar de oorsprong ervan is onbekend. Te Kuurne zijn er verschillende Romeinse vondsten gekend zoals: een waterput, brandgraven, houten wijntonnen, en scherven aardewerk.

De oudste gekende vermelding van Heule dateert uit 1111 en is terug te vinden in een akte waarin “Sigerus de Hula” vermeld wordt. Deze naam gaat mogelijk terug op het Middelnederlandse woord Hôle wat waterloop of rivier betekent. In de 10de eeuw komt Kortrijk onder het bewind van de graaf van Vlaanderen die er een castrum met een motte met neerhof uitbouwt. Kortrijk wordt de hoofdplaats van een kasselrij van het graafschap Vlaanderen en de grafelijke administratie van de kasselrij wordt ondergebracht in de motte. De dorpsheerlijkheid Heule behoorde vanaf de 14de eeuw via de Roede van Menen tot de Kasselrij Kortrijk. Reeds in 1143 werd Heule een parochie genoemd en tot in de 18de eeuw blijft deze parochie deel uitmaken van het bisdom Doornik.

De 16de en de 17de eeuw waren erg woelige tijden voor Heule. Tijdens de Beeldenstorm (1566-1579) ondergingen het dorp en de kerk zware schade. Vervolgens werd het in 1646 bezet door de prins van Orléans die vanuit Heule aanvallen op Kortrijk organiseerde. Ook in de 1667 en 1668 raakt Heule betrokken in een nieuwe belegering van Kortrijk. Vervolgens raakt de omgeving ook in de periode 1672-1677 nog betrokken bij nieuwe gevechten. In 1678 wordt het Verdrag van Nijmegen opgesteld dat de oorlog tussen Frankrijk en Spanje beëindigt. Onder dit verdrag werd Kortrijk terug aan Spanje geschonken. De Roede van Menen –en bijgevolg dus ook Heule- bleven echter tot 1713 Frans grondgebied. Tijdens het Franse Beleg van Kortrijk (1683-1684) en de Negenjarige Oorlog (1688 – 1695) heeft het dorp zwaar te lijden onder de Franse aanwezigheid. Tot overmaat van ramp breekt rond 1694 een pestepidemie uit waardoor het bevolkingsaantal van het dorp sterk afneemt en een economische crisis ontstaat die tot in de 18de eeuw loopt.

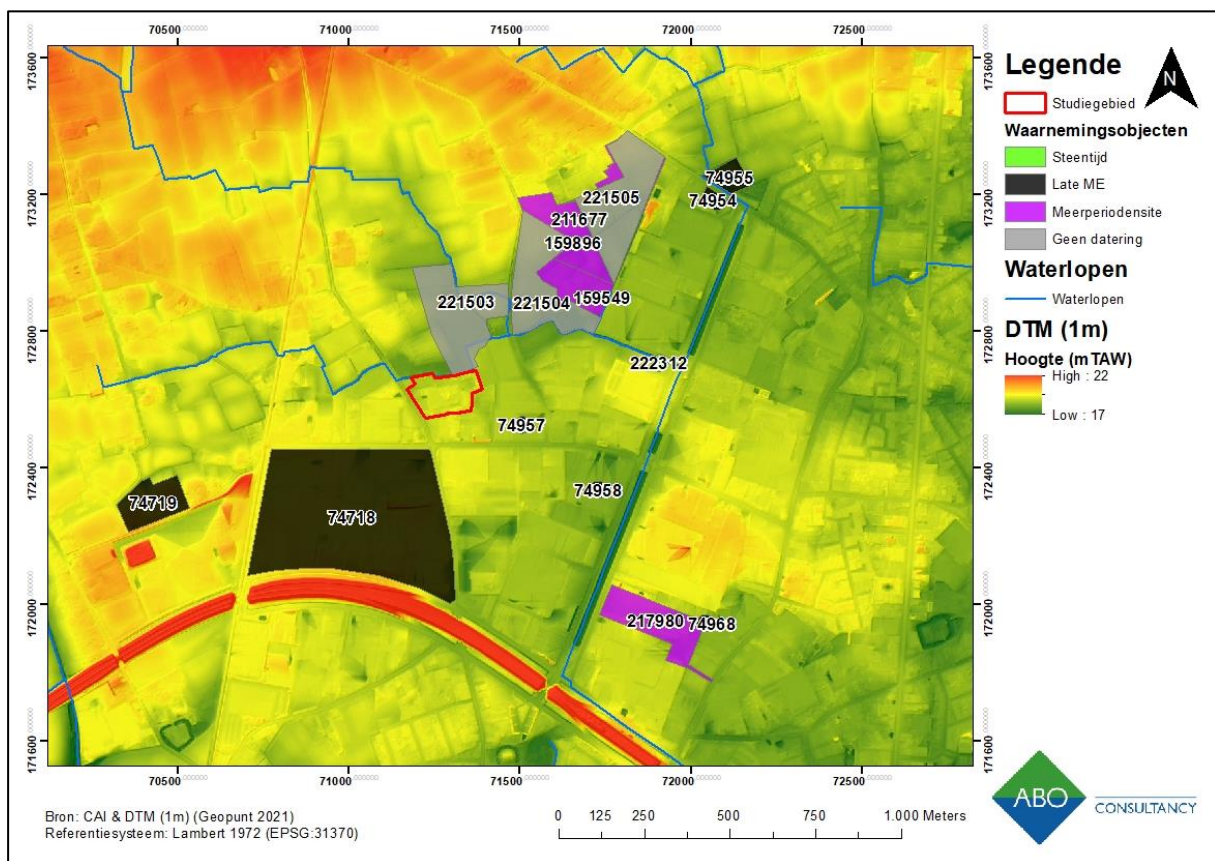
Tijdens de Spaanse Successieoorlog (1701 – 1713) wordt Heule door verschillende partijen opgeëist totdat vanaf 1713 onder het Verdrag van Utrecht samen met de rest van de Roede van Menen terug deel gaat uitmaken van de Zuidelijke Nederlanden. De Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748) brengen echter een nieuwe Franse bezetting en nieuwe gevechten om Kortrijk met zich mee. Deze hebben een verwoestend effect op de omgeving. Vanaf 1748 zorgt de Vrede van Aken er voor dat de Zuidelijke Nederlanden onder het beheer van Maria-Theresia van Oostenrijk komen. Onder haar bewind kennen de Vlaamse Nederlanden een zekere voorspoed. Te Heule wordt in 1792 een Oostenrijks Bataljon gelogeed als reactie op Franse invallen in het gebied, in 1793 bevond er zich een verslagen Franse Colonne. Beide legereenheden brengen zware schade aan Heule en zijn omgeving

aan. In 1794 werden onze gewesten heroverd door de Fransen waardoor Heule zware plunderingen moet ondergaan.

Door het concordaat van paus Pius VII en Napoleon in 1801 maakte Heule niet langer deel uit van het bisdom Doornik en werd het overgedragen aan het nieuwe bisdom Gent. In 1834 gaat de parochie over naar het Bisdom Brugge alvorens in 1839 naar het decanaat Kortrijk overgeheveld te worden. Vanaf 1850 wordt de Leiestreen een belangrijk internationaal centrum voor de vlasproductie. Ook in Heule waren er op dat moment vasmolens aanwezig. Deze vlasnijverheid wordt langzaamaan gemechaniseerd en geïndustrialiseerd en blijft van groot belang voor Heule tot ca. 1950 wanneer de vlasindustrie een terugval kent door de toenemende concurrentie van andere natuurlijke en kunstmatige vezels. Tot slot was Heule nog het toneel van zware vuurgevechten tijdens de Tweede Wereldoorlog. (Inventaris bouwkundig Erfgoed 2017: Heule)

4.2 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

De meldingen uit de CAI geven aan dat er in de omgeving van het onderzoeksgebied (ca. <1km) er resten uit de steentijd, Romeinse periode, de middeleeuwen en de nieuwe tijd zijn teruggevonden (Figuur 20). Ter hoogte van de Pieter Verhaegenstraat werden resten uit het **mesolithicum en het neolithicum** teruggevonden (CAI 159896 en 211677). Uit de **Romeinse periode** zijn op twee verschillende locaties nederzettingssporen en grafresten teruggevonden (CAI 159896 en 211677). De meeste gekende resten dateren echter uit de **middeleeuwen**. Her en der lagen er in het landschap grotere en kleinere hoeves verspreid tijdens de middeleeuwen. Opvallend zijn de vele meldingen van 'sites met walgracht'. Deze sites met walgracht vormen een belangrijke component van de middeleeuwse landelijke bewoning in Zuid-West-Vlaanderen. De aanwezigheid van deze hoeves met gracht is mogelijk ook te linken aan het vochtige karakter van dit gebied. Zoals we eerder ook al konden vaststellen, werd in dit 'hoevenlandschap' in de tweede helft van de 20ste eeuw het huidige bedrijventerrein ingeplant dat zich rondom het studiegebied bevindt. Tot slot zijn er ook nog een aantal post-middeleeuwse vindplaatsen gekend: 2 hoeves met walgracht uit de nieuwe tijd (CAI 74718 en 159549), een reeks grachten (CAI 159896) en een zone met inslagsporen van granaten uit WOI (CAI 211677). De overzichtskaart (Figuur 18) geeft alle CAI-meldingen in de ruime omgeving van het studiegebied weer.

Figuur 20: Alle CAI-meldingen binnen een straal van 1.000m weergegeven op een DTM (1m) (Centraal Archeologische Inventaris 2019; Geopunt 2021)

CAI	Omschrijving	Datering
74718	Site met walgracht: heden industrieterrein.	Late middeleeuwen
74719	Historische hoeve "Groot Reinsakker": Site met walgracht. Op de Ferrariskaart is een hoeve uit 4 volumes met omwalling zichtbaar. Op de Atlast der Buurtwegen zijn dit 5 volumes. Eind 19 ^{de} eeuw werd de hoeve verbouwd.	Late middeleeuwen / 18 ^{de} eeuw
74954	Site met Walgracht. Gracht mogelijk deels bewaard.	Late middeleeuwen
74955	Site met Walgracht. Site niet bewaard.	Late middeleeuwen
74957	Site met Walgracht. Site niet bewaard.	Late middeleeuwen
74958	Site met walgracht. Site niet bewaard.	Late middeleeuwen
74968	Site met Walgracht. Omgrachting niet bewaard.	Late middeleeuwen
159549	Site met Walgracht. Weergegeven op de Ferrariskaart maar gaat mogelijk terug tot de middeleeuwen.	Middeleeuwen ? - Nieuwe Tijd
159896	Kuil/windval met scherven Michelsbergcultuur. Romeinse gracht en grachtfragmenten Romeinse nederzettingssporen: 6 grote paalsporen en mogelijk enkele kleinere van een 1-schepig kruisgebouw, 2 parallelle greppels, een tweede sporenconcentratie met enkele grachten, en een zone met enkele paalsporen die omgracht lijkt te zijn. Een Romeins brandrestengraf. Mogelijke resten van een middeleeuws perceleringssysteem Grachten uit de nieuwe tijd	Midden-Neolithicum, Romeinse periode, middeleeuwen, nieuwe tijd.
211677	Losse vondst van 15 mesolithische vuursteenfragmenten. 4 natuurlijk, 1 kling met geretoucheerde boord, 1 getande afslag, en 1 trapezium. Vroeg-Romeinse grafstructuur: 6 brandrestengraven. Geen crematieresten maar wel potjes als bijgaven gevonden.	Mesolithicum, Romeins, middeleeuws, Nieuwste tijd

	Midden-Romeinse nederzetting: 4 plattegronden (type Declercq II), enkele kuilen en meerdere greppels. Middeleeuws structuurtje met waterput, waterkuil, enkele kuilen en greppels. Middeleeuwse weg (karrensporen) Laat-middeleeuwse perceels- en afwateringsgrappels. Sporen van Granaatinslagen uit WOI	
217980	Vondstconcentraties van aardewerk Greppels	Late ijzertijd – vroeg Romeins 18de eeuw
221503	Veldprospectie zonder vondsten	Geen datering
221504	Veldprospectie zonder vondsten	Geen datering
221505	Veldprospectie zonder vondsten	Geen datering
222312	Lithisch artefact	Steentijd

Tabel 2: Overzichtstabel CAI (Inventaris Onroerend Erfgoed 2021)

4.3 BEKRACHTIGDE ARCHEOLOGIENOTA'S

Er werd reeds een archeologienota (ID 2411) opgesteld voor het volledige studiegebied. Op basis van de archeologische erfgoedwaarden in de omgeving worden archeologische resten uit alle periodes verwacht, hoewel dit uiteraard steeds afhankelijk is van de bewaringstoestand van het terrein. Binnen dit onderzoek werd dan ook een landschappelijk booronderzoek geadviseerd om de bewaringstoestand van potentieel aanwezige archeologisch relevante lagen te evalueren.

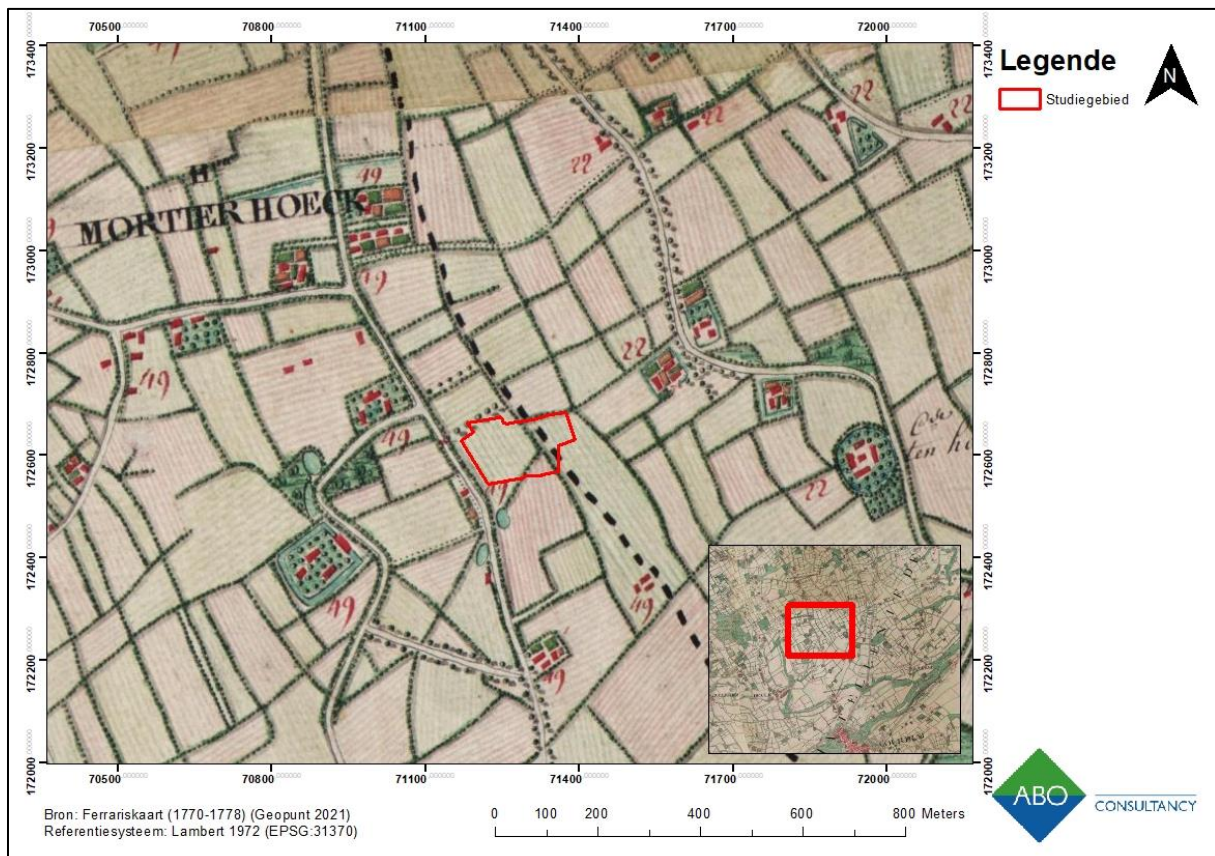
ID	Omschrijving	Datering/Verwachting	Advies	Bron
2411	Bureaustudie	Alle periodes	Landschappelijk bodemonderzoek	Caelen & Lamberts 2017

Tabel 3: Tabel met bekrachtigde archeologienota's in de omgeving van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018)

4.4 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

4.4.1 FERRARISKAART (CA. 1770- 1778)

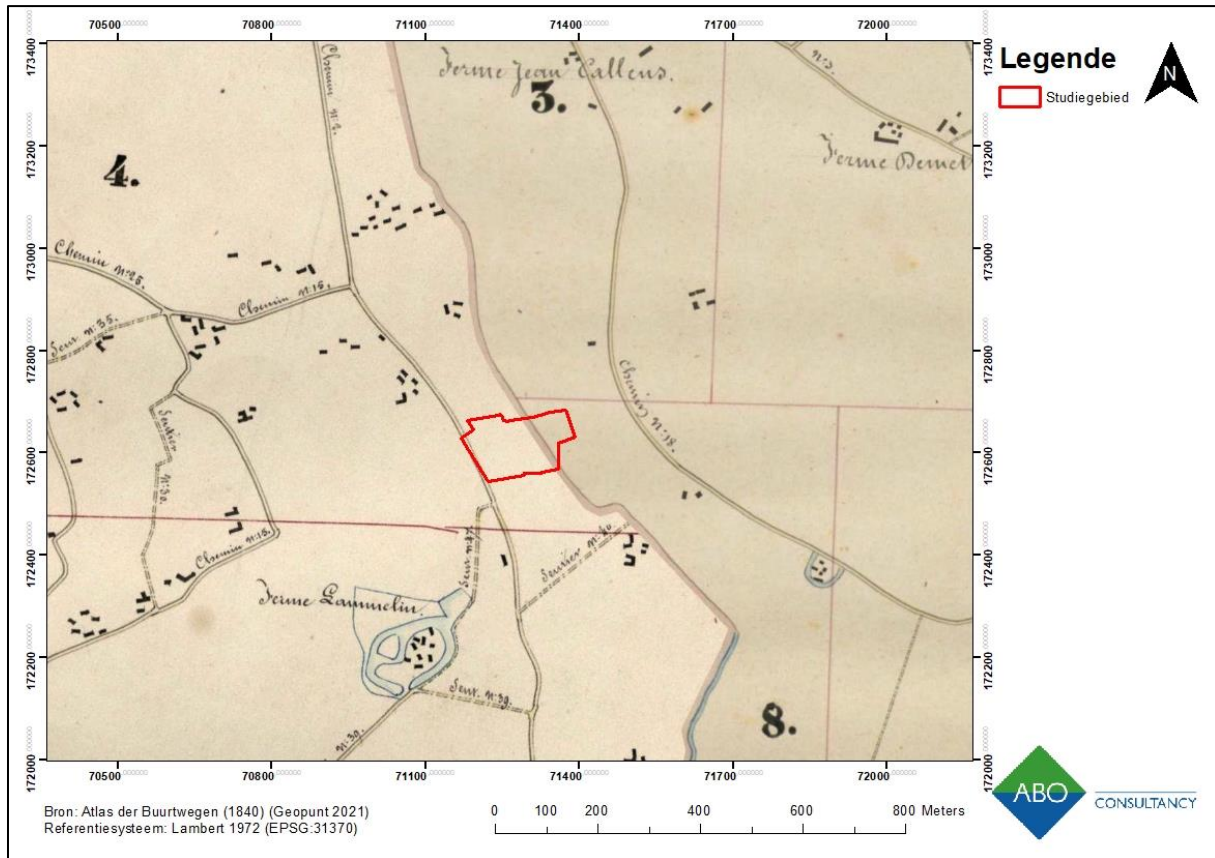
Er is geen bebouwing opgetekend binnen het studiegebied op de Ferrariskaart (Figuur 21). De Izegemsestraat ten westen van het studiegebied is duidelijk waarneembaar. Ook zijn de akkers in en rondom het studiegebied duidelijk ingetekend. Her en der zijn de hoeves in het landschap te zien. Ook hier wordt het beeld van een agrarisch gebied – een typisch hoevenlandschap – duidelijk bevestigd.

Figuur 21: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

4.4.2 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1840)

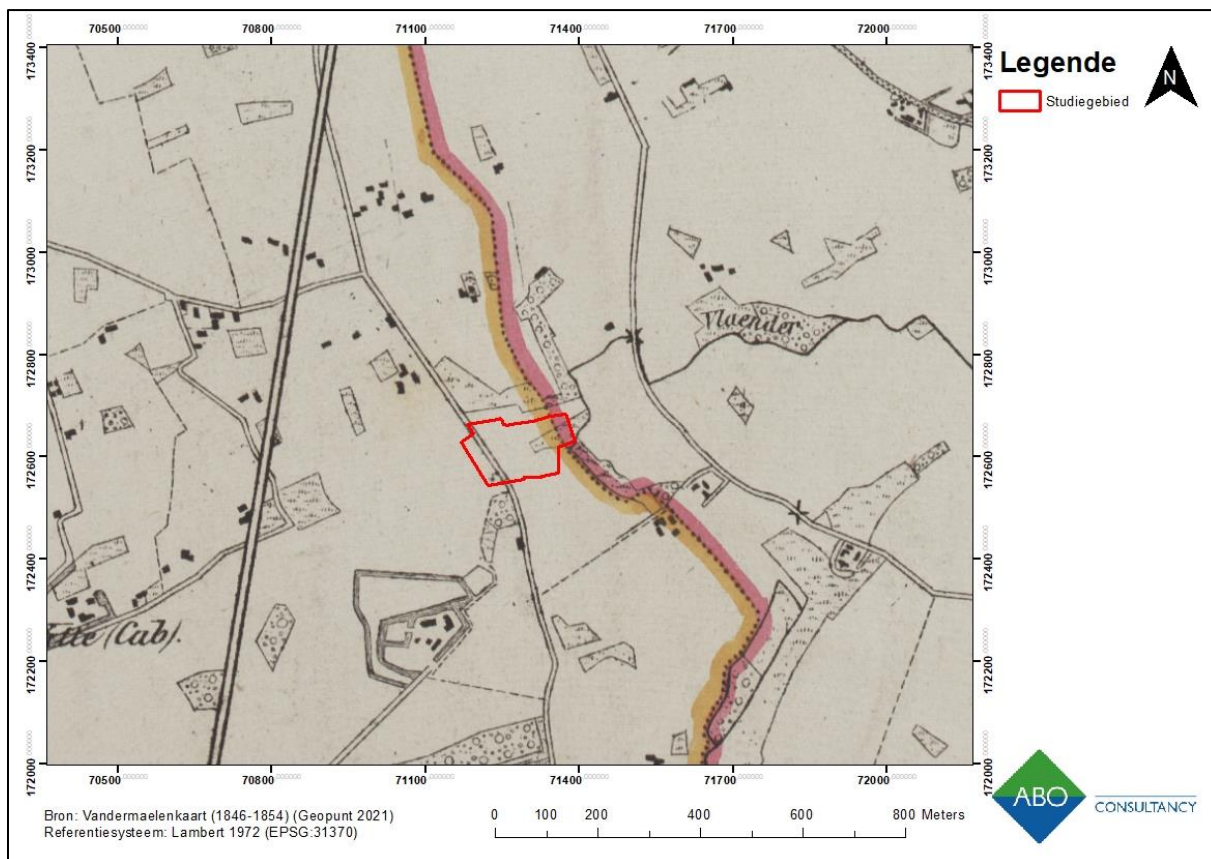
De Atlas der Buurtwegen geeft voor de situatie in Heule geen opmerkelijke verandering weer (Figuur 22). Het onderzoeksgebied valt nagenoeg samen met de huidige grenzen tussen de verschillende percelen. Het studiegebied was op dat ogenblik nog steeds onbebouwd.

Figuur 22: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

4.4.3 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

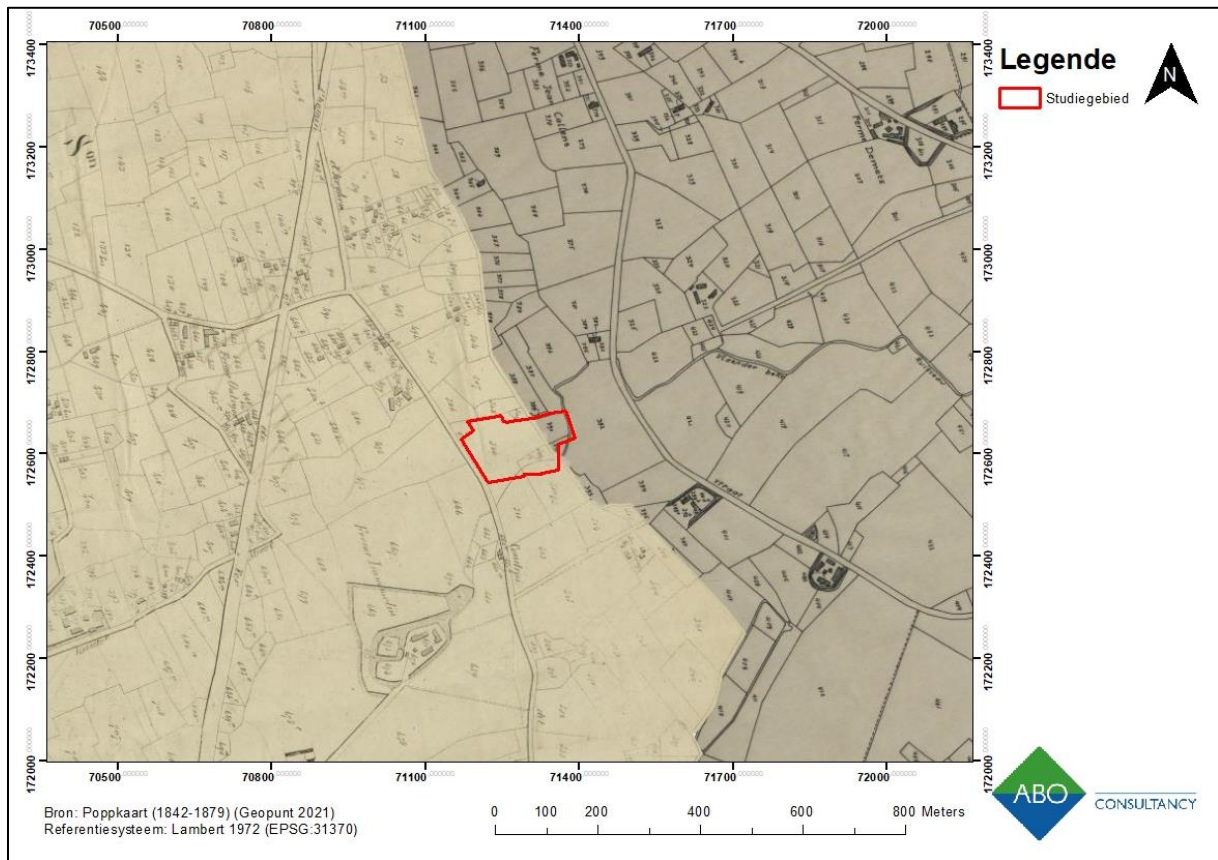
De kaart van Vandermaelen uit ca. 1846 geeft een nagenoeg gelijkaardige situatie weer als op de Atlas der Buurtwegen (Figuur 23). Veel al rurale omgeving met velden en akkerlanden en enkel dichtere bebouwing in de dorpskern van zoals ook op de oudere kaarten te zien was. Blijkbaar was het studiegebied op dat ogenblik nog steeds onbebouwd.

Figuur 23: Vandermaelenkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

4.4.4 POPP-KAART (CA. 1842-1879)

De Popp-kaart geeft dezelfde situatie weer als voorgaande kaarten. Dit duidt erop dat er weinig veranderingen optreden binnen het studiegebied in deze periode.

Figuur 24: Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

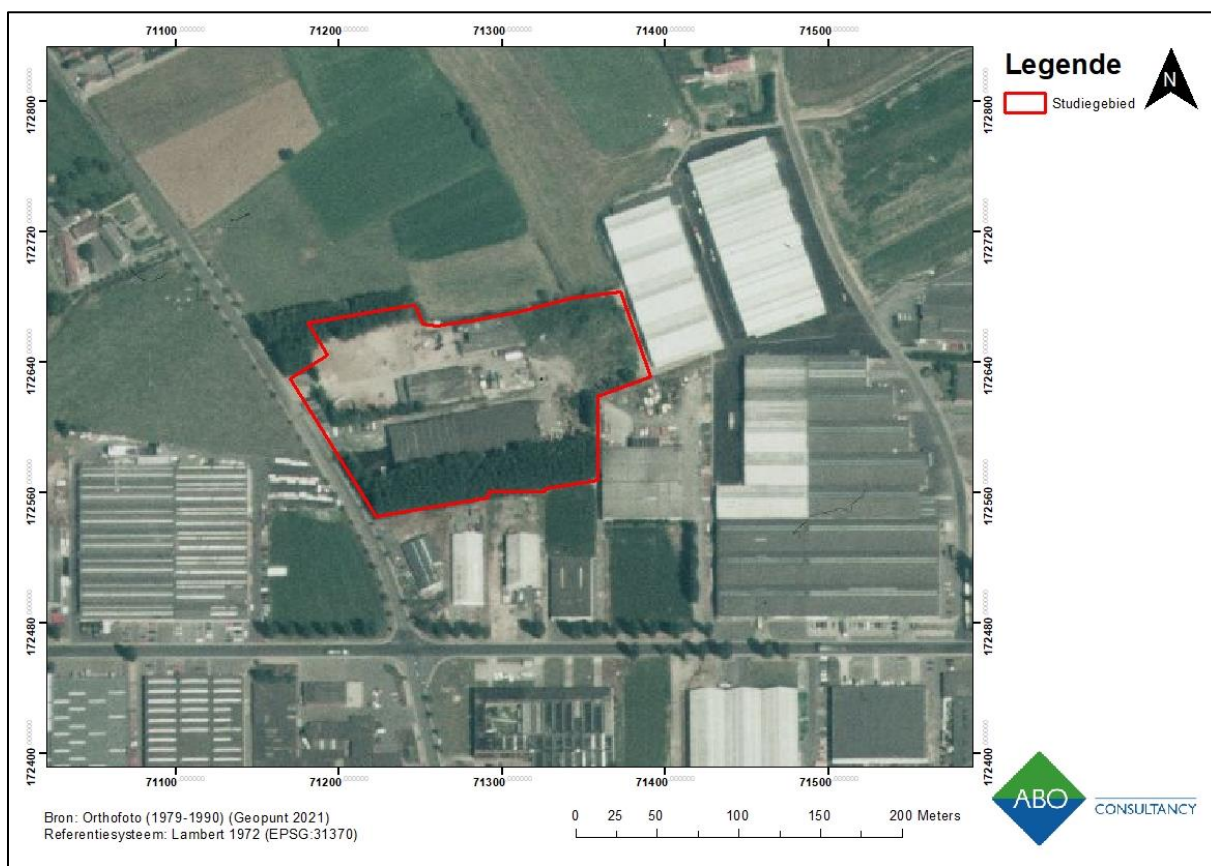
4.5 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Orthofoto's van het gebied die werden opgenomen tussen 1971 en 2019 tonen aan dat het onderzoeksgebied lange tijd bijna volledig bebouwd is geweest. De opnames uit 1971 en uit 1979-1990 tonen dat er drie gebouwen op het terrein stonden waarvan er een deels overlapt met de huidige loods (Figuur 25 - Figuur 26). Op de opnames uit 2000 – 2003 en 2005 – 2007 is te zien dat de bebouwing verder is uitgebreid met de aanleg van een grote centrale structuur (Figuur 27 - Figuur 28). Ergens tussen de opnames uit 2005-2007 en de opnames uit 2008-2011 moet deze bebouwing gesloopt zijn. Op de opnames uit 2008-2011 is immers enkel nog de huidige loods aanwezig (Figuur 29). De orthofoto van 2012 toont dan weer een grootschalig grondverzet centraal binnen het studiegebied (Figuur 30). Hierbij werden nieuwe verhardingen aangelegd zoals blijkt uit de orthofoto van het daaropvolgende jaar (Figuur 31). Vanaf 2017 werden ook de verhardingen in het noordoosten van het terrein opgebroken (Figuur 32). Dit sluit goed aan bij de huidige situatie van het terrein (Figuur 33).

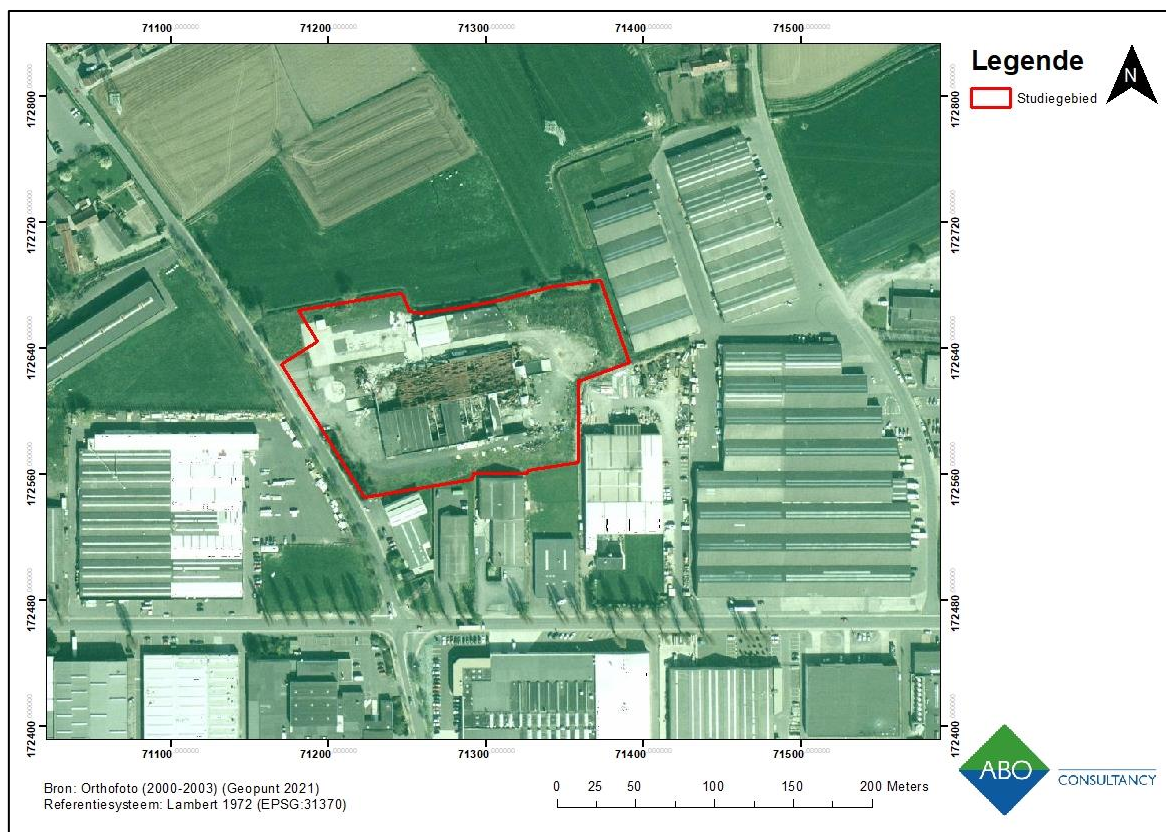
Op basis van bovenstaande informatie en de bijhorende orthofoto's kan gesteld worden dat het terrein de afgelopen decennia sterk geroerd is geweest bij verschillende afbraak- en bouwfasen. Dit beeld wordt bevestigd door de landschappelijke boringen waaruit bleek dat het volledige terrein geroerd is. Zo werden bij de controleboringen veel puin- en baksteenresten aangetroffen in de 'onverharde' zones. Dit verklaart eveneens waarom 5 van de 6 controleboringen moesten worden gestaakt op een ondoordringbare laag van grind, puin- en baksteenresten. Aangezien slechts bij één controleboring de totale diepte van de bodemverstoring is vastgesteld, is het echter onzeker of de archeologisch relevante stratigrafische eenheden elders op het terrein slechts deels of ook volledig zijn vernietigd. De diepte van de bodemverstoring enerzijds en de opbouw van de (bewaarde) natuurlijke bodem anderzijds zal in het kader van het landschappelijk bodemonderzoek als verplichte aanvulling op deze bureaustudie bij gevolg nog verder moeten worden onderzocht aan de hand van 7 profielputten.

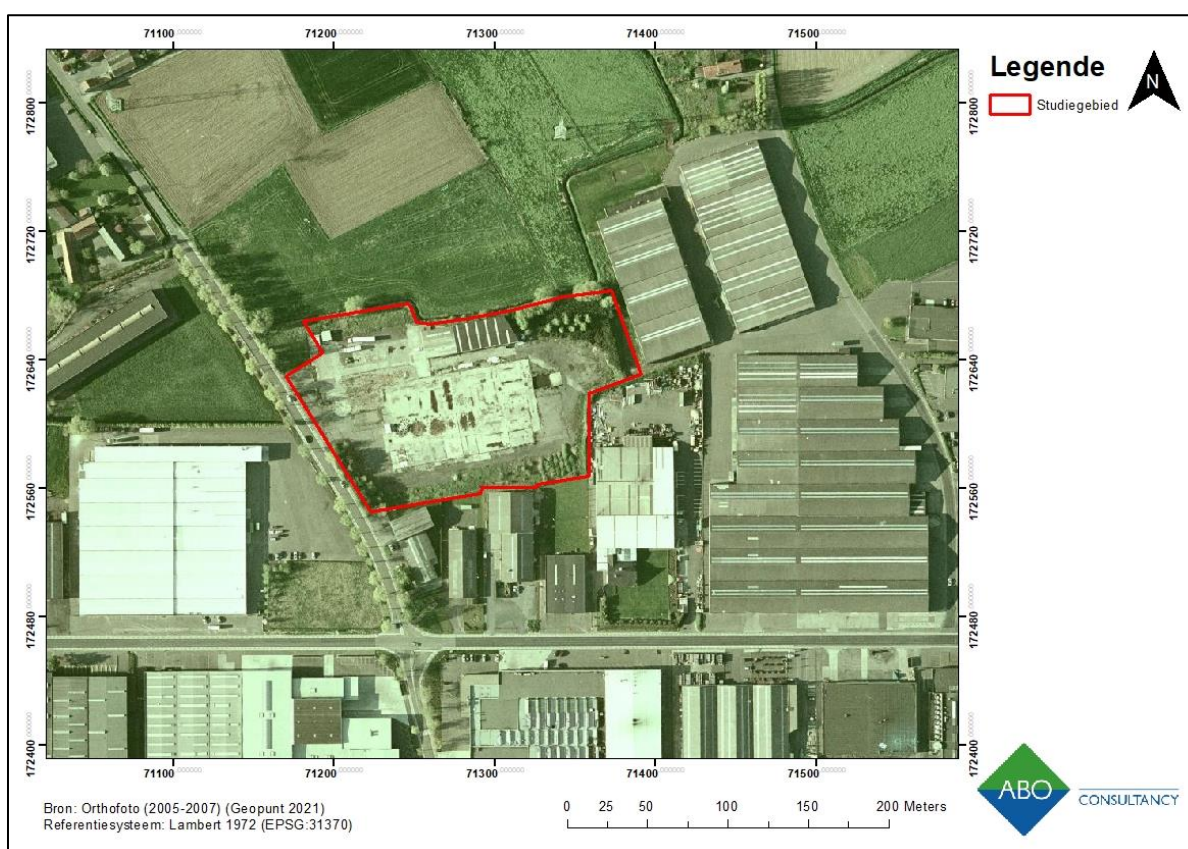
Figuur 25: Luchtfoto 1971, panchromatisch met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

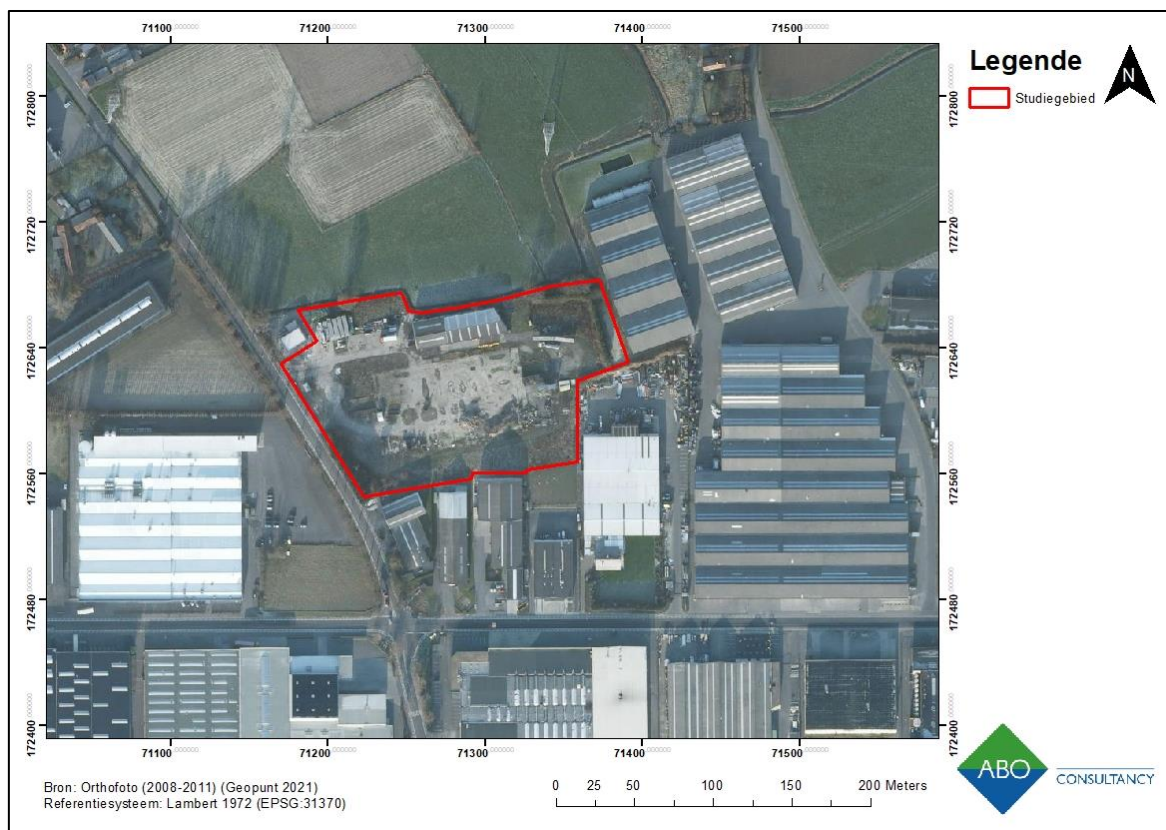
Figuur 26: Orthofotomozaïek (1990) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

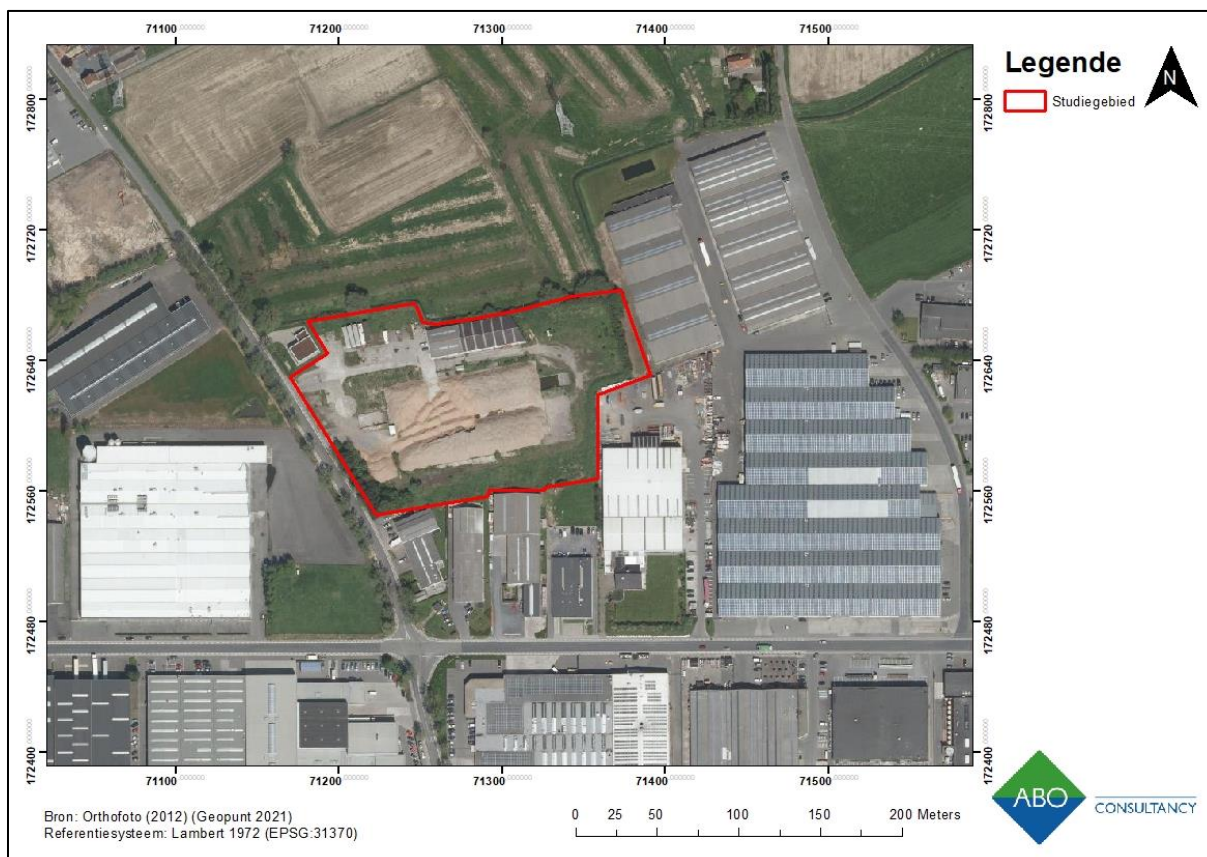
Figuur 27: Orthofotomozaïek (2000-2003) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

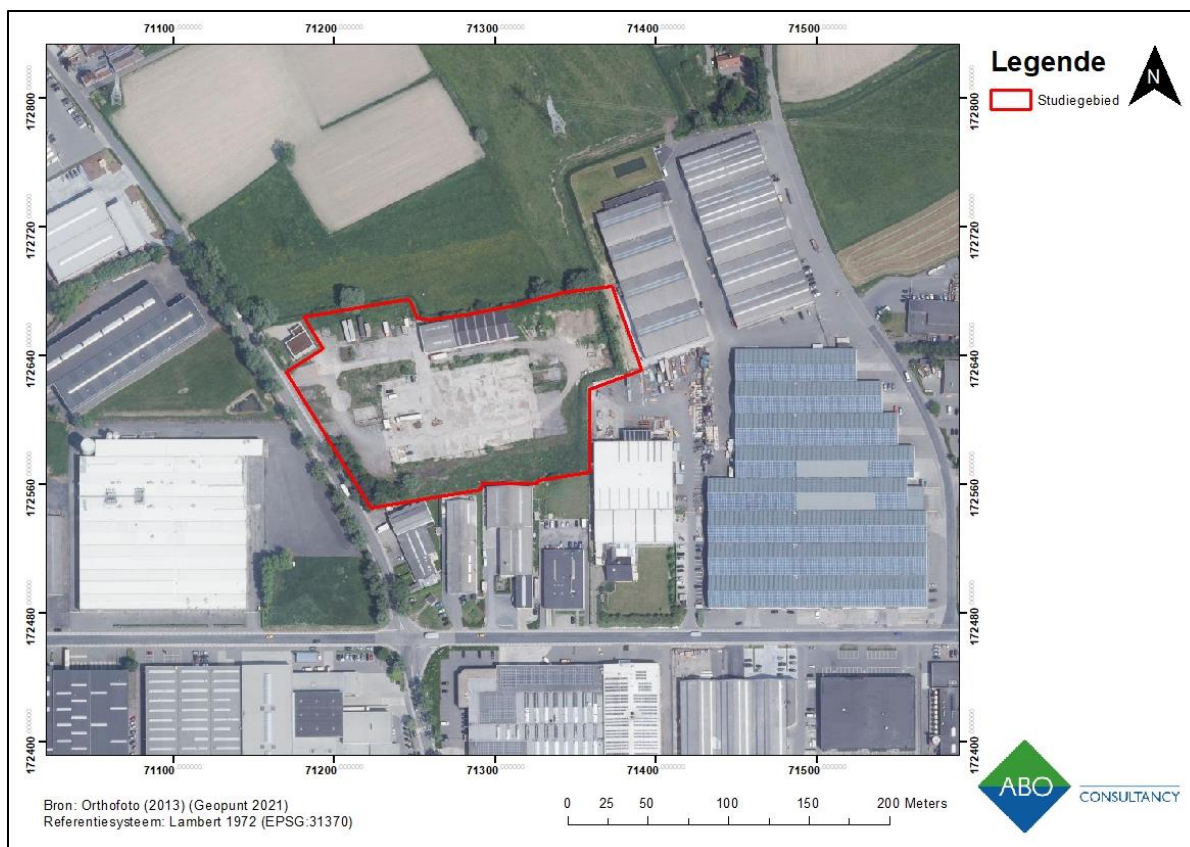
Figuur 28: Orthofotomozaïek (2005-2007) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

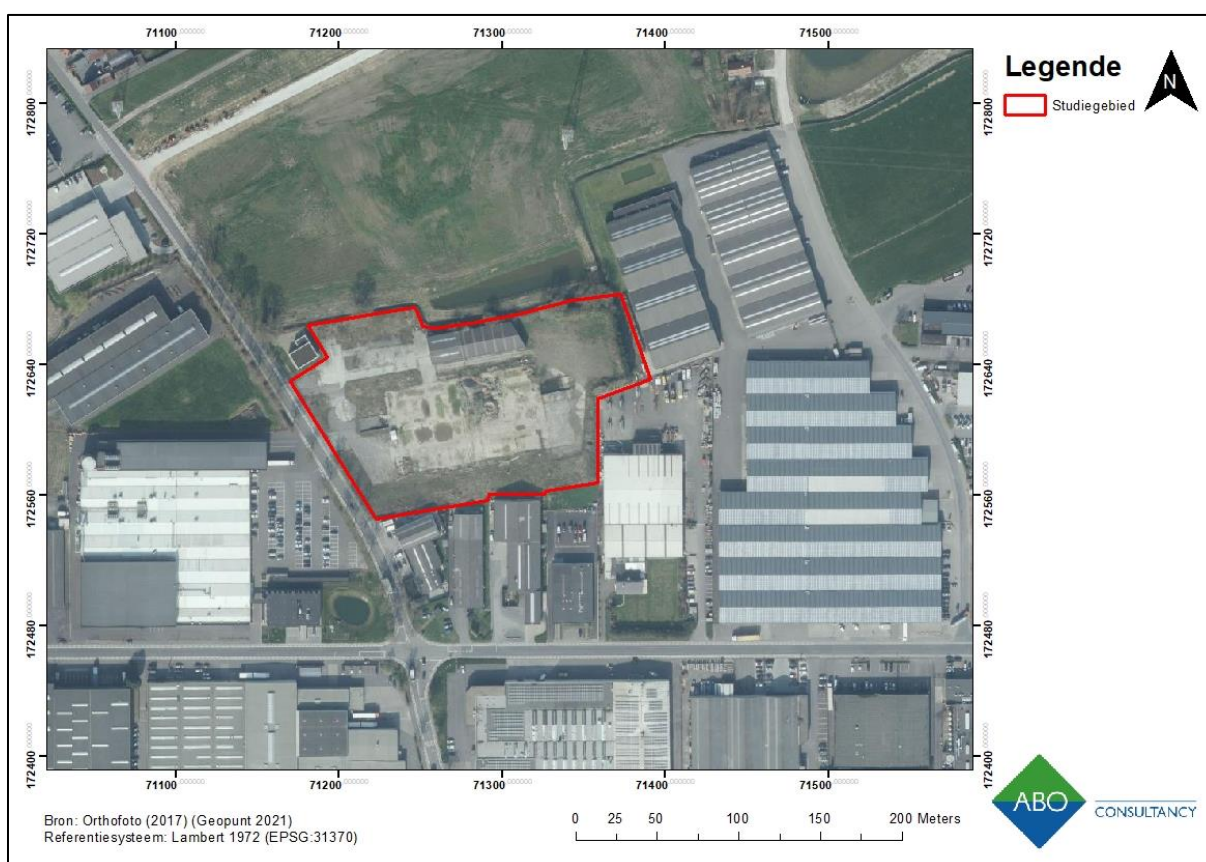
Figuur 29: Orthofotomozaïek (2008-2011) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

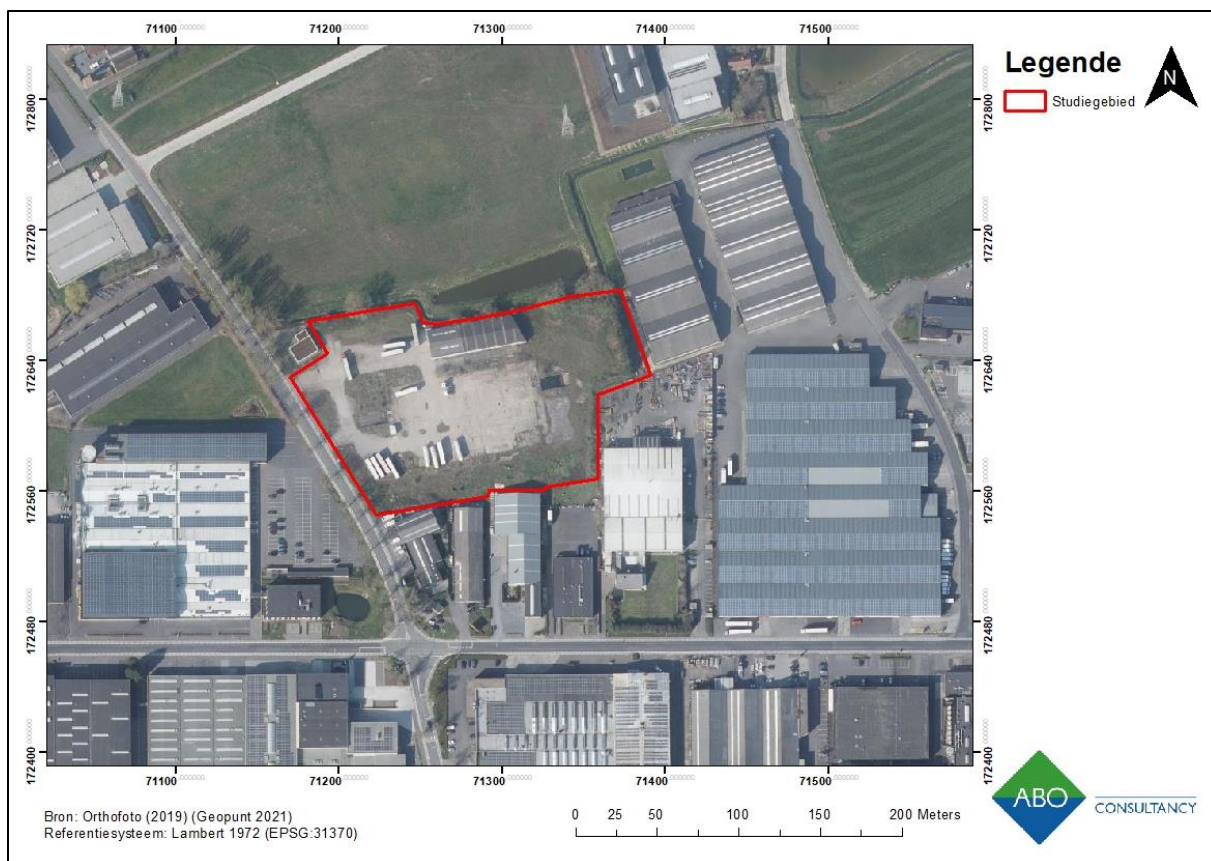
Figuur 30: Orthofotomozaïek (2012) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

Figuur 31: Orthofotomozaïek (2013) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

Figuur 32: Orthofotomozaïek (2017) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

Figuur 33: Orthofotomozaïek (2019) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2021)

5 BESLUIT

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van landschappelijke en archeologisch/historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de potentiële archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied.

De oudste vondsten in de omgeving van Kortrijk (Agentschap Onroerend Erfgoed 2016,1) dateren uit het Epipaleolithicum (ca 9.000 - ca 7.000 voor Christus), namelijk op de rand van een depressie ten noorden van de Gavermeerschen. Uit de periode van het Midden-Neolithicum (ca 3.400 - ca 2.500 voor Christus) dateren vele vondsten op de vruchtbare akkergronden langs de Leieoevers, de Gaverbeek, de Heulebeek, de Markebeek, de Mosscherbeek en de Neerbeek (Agentschap Onroerend Erfgoed 2016,1). Tijdens de Romeinse tijd ontstaat er te Kortrijk een Romeinse *vicus* (Agentschap Onroerend Erfgoed 2016,1), die vanaf ca. 250 na Christus, onder impuls van de invallende Germanen zal worden verlaten. Tijdens de Middeleeuwen zal Heule tot ontwikkeling komen. In de Nieuwe Tijd en vooral tijdens de 19de eeuw zal, na de nodige tegenslagen, het dorp zich verder blijven ontwikkelen.

Wat betreft het bouwkundig erfgoed rondom het studiegebied kunnen we stellen, dat deze zone gekenmerkt werd door een uitgesproken agrarisch karakter. Her en der liggen er in het landschap grotere en kleinere hoeves verspreid, zonder dat er in de onmiddellijke omgeving van het studiegebied sprake is van een grote dorpskern. Wat betreft de meldingen uit het centrale archeologische inventaris (CAI) rondom het studiegebied blijkt opnieuw dat er vanaf de prehistorie reeds menselijke aanwezigheid in de omgeving was. Ook uit de Romeinse periode zijn verschillende nederzettingssporen gekend. Voor de late middeleeuwen zijn er opvallend veel meldingen van 'site met walgracht'. Deze sites met walgracht vormen één van de belangrijkste componenten van de middeleeuwse landelijke bewoning Zuid-West-Vlaanderen. In dit 'hoevenlandschap' zal in de tweede helft van de 20ste eeuw, ter hoogte van het studiegebied, het huidige bedrijventerrein worden opgericht. De oprichting van dit bedrijventerrein ging de afgelopen decennia gepaard met meerdere grondroerende werkzaamheden waardoor de archeologisch relevante lagen reeds sterk zijn aangetast.

5.2 SAMENVATTING EN POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de oprichting van een bedrijfsgebouw met toebehoren aan de Izegemsestraat 430-432 te Kortrijk-Kuurne (prov. West-Vlaanderen).

Het doel van dit onderzoek was drieledig. Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Op basis van een landschappelijk en archeologisch onderzoek is het studiegebied gelegen in een lager gelegen zone met veel waterlopen. Een dergelijke landschappelijke ligging is vaak gunstig voor het aantreffen van archeologische resten uit de middeleeuwen of later, wanneer lager gelegen terreinen vaker in gebruik worden genomen. Getuige hiervan zijn de vele sites met walgracht in de omgeving van het studiegebied. Archeologisch onderzoek in de omgeving duidt echter op archeologische resten uit alle archeologische periodes. Noemenswaardig hierbij is de archeologische site aan de Pieter Verhaeghestraat, ca. 500m ten noordoosten van

het studiegebied. Het betreft een meerperiodensite met uitzonderlijke vondsten uit de Romeinse periode en middeleeuwen, hoewel er ook resten uit de steentijd en metaaltijden werden aangetroffen. Bijkomend is het belangrijk om op te merken dat het terrein in de afgelopen decennia sterk geroerd is geweest bij de **afbraak- en bouwfasen van het industrieterrein**. Dit blijkt tevens ook uit de controleboringen die op het terrein werden uitgevoerd. Er werden een hoge fractie aan **grind, puin- en baksteenresten aangetroffen waardoor 5 van de 6 controleboringen moesten gestaakt worden tussen 20cm-MV en 50cm-mv**.

- 2) De geplande werkzaamheden voorzien in de sloop van de huidige bebouwing en de oprichting van een nieuw bedrijfsgebouw met laadkades, verhardingen en wadi's. Met betrekking tot de verhardingen en laadkades zal niet dieper gegraven worden dan 0,70m-mv. Voor aanleg van de wadi's zal tot 1m-mv gegraven worden. De gebouwen zullen in ophoging worden aangelegd (+0,70m-mv). Verder zullen ook bermen uitgegraven worden tot 1,30 en 1,90m-mv. Binnen deze antropogeen aangelegde bermen kon bij één enkele controleboring het natuurlijke bodemmateriaal bereikt worden. Hierbij werd vastgesteld dat de bovenlagen uit antropogeen geroerde grond zijn opgebouwd (tot 0,70m-mv) (zgn. technosol). Vanaf 0,70m-mv werden reeds Tertiaire sedimenten aangeboord. Op basis hiervan kan gesteld worden dat de bewaringstoestand **lokaal zeer ongunstig** is. Het is echter **onzeker hoe diep de bodemverstoring elders op het terrein reikt, en of antropogene ophogingen werden voorafgegaan door afgravingen van natuurlijke bodemhorizonten**.
- 3) Het potentieel tot kennisvermeerdering bestaat uit de kans op het aantreffen van archeologische resten uit alle archeologische periodes zoals blijkt uit nabijgelegen archeologische vindplaatsen. Het huidige terrein is de afgelopen decennia echter sterk onderhevig geweest aan bodemingrepen zoals het slopen en heraanleggen van verhardingen en het oprichting van industriegebouwen. Controleboringen en historische luchtfoto's wezen dan ook uit dat de bodemopbouw reeds geroerd is tot een minimale diepte van 20 à 50cm-mv. **Of onder dit verstoringspakket nog eventuele archeologisch relevante stratigrafische eenheden bewaard zijn gebleven, hangt niet alleen af van de totale diepte van de bodemverstoring maar ook of er vooraf afgravingen van de natuurlijke bodemhorizonten is gebeurd. Dit kon onvoldoende worden vastgesteld via de controleboringen.** Hiervoor volstaat één succesvolle controleboring tot in de natuurlijke afzettingen (tertiaire sedimenten) niet voor dit **terrein van méér dan 2 ha**. Bijkomend profielputtenonderzoek wordt daarom noodzakelijk geacht om de noodzaak tot een verkennend booronderzoek i.f.v. de steentijd en/of proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites vanaf de metaaltijden te kunnen uitsluiten.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt voor het **landschappelijk bodemonderzoek** als **verplichte aanvulling** bij de bureaustudie van deze archeologienota het aanleggen van **7 profielputten** noodzakelijk geacht, namelijk waar via controleboringen onvoldoende aardkundige informatie werd bekomen wat betreft de bodemopbouw en –bewaring, aangevuld met 2 extra profielputten centraal op het terrein.

Indien tijdens het profielputtenonderzoek aanwijzingen voor archeologisch relevante stratigrafische eenheden worden geregistreerd, dient een **fase van sloopbegeleiding** door een erkend archeoloog te worden voorzien voor het verwijderen van de verharde ondergrond **voorafgaand** aan het verder noodzakelijk geacht archeologisch vooronderzoek.

Waar eventuele relevante archeologische niveaus bewaard zouden zijn gebleven binnen de dieptes van de geplande bodemverstoring bij de werkzaamheden, dient na de sloop aansluitend een **gefaseerd**

vooronderzoek met ingreep in de bodem te gebeuren: **verkennende boringen** i.f.v. de steentijd, eventueel aangevuld met waarderend booronderzoek, in geval dat steentijdgevoelige niveaus worden geregistreerd, en nadien ook **proefsleuvenonderzoek** voor het uitsluiten van eventuele bewaarde sporensites vanaf de metaaltijden in alle bewaard gebleven relevante archeologische niveaus. Bij afwezigheid van steentijdgevoelige niveaus maar kans op sporensites in overige wel bewaarde archeologische niveaus kan direct worden overgegaan op proefsleuvenonderzoek.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		8 april 2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		8 april 2021
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		8 april 2021

7 BIBLIOGRAFIE

Bogemans F., 2007. Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 29: Kortrijk, *Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijk Rijkdommen*, Brussel.

CadGIS 2018: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen, onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2018

Demoen D., 2017. Archeologienota Anzegem, Douterloigne, *BAAC Vlaanderen Rapport nr. 531*, Bassevelde.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2018: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Basiskaarten (Luchtfoto 2018, Stratenplan) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 26 september 2018).

Inventaris bouwkundige Erfgoed: IBE 2018

Leenknecht B., Vermeersch J., 2018. *Archeologienota Harelbeke Eilandstraat 6 (prov. West-Vlaanderen)*, Monument Vandekerckhove nv.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Van Ranst E & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

Verhaeghe F., 1976-1977. *De middeleeuwse landelijke bewoningssites in een deel van Veurne-Ambacht. Bijdrage tot de middeleeuwse archeologie*, doctoraatsthesis, Letteren en Wijsbegeerte Groep Geschiedenis, Universiteit Gent.